

Št. 173

**NOVEMBER
2020**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Barbara Jozelj, Žiga Novak,
Jasmina Memić, Špela Blatnik, Diego Menendes, Miha Čurman,
Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Peter Kuntarič - Kunta, Miloš Dragojevič, Leah Artist Mihalič,

Gašper Sojč, Rade Nikolič, Cdd20, Nik, Rebecca Bobnar,

Fedja Kovič

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank (na fotografiji Zejdina)

Zadnja stran: #dežvobraz

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Tiskano na okolju prijaznem papirju.

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vip d. d.

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

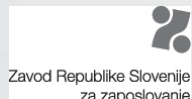
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

BARBARI NA POČITNICAH

Foto: osebni arhiv

Julija sem del dopusta uživala v družinski hiši v Posočju. Domislila sem se, da bi verjetno lahko prihranila kak evro, če bi šla svojo klavirno frizuro malce pristriči v kakšen posoški frizeraj, saj si v Ljubljani za striženje ženskih konic kaznovan z izgubo celega premoženja. Rezervirala sem si termin ter se v koloni, ki je bila letos za razliko od prejšnjih let sestavljena iz pretežno slovenskih vozil, podala v eno od tamkajšnjih mestec. V salonu je poleg mene sedela starejša gospa, domačinka, ki je očitno oddajala apartmaje. S frizerko sta se pogovarjali o korona letu in kako to vpliva na njun posel. Gospa se je potožila, da je imela letos na obisku eno družino, ki je prišla na bone (nujni medklic frizerke: »Ja, saj, na bone!«) in pustila za sabo velik nered, ki ga je morala gospa, lastnica apartmaja, seveda počistiti. Ta primer je bil temelj za vsesplošno jamrarijo nad nekulturneži, ki letos počitnikujejo na bone (no, koristila jih je sicer tudi frizerka, gospa pa še ne, ker ji posel poleti cveti in ne more na dopust). »Ja, ja, vsi pravijo, da je katastrofa! Sploh se ne znajo obnašati, nobenega spoštovanja nimajo!«

Nekaj dni za tem tehtnim pogovorom so v medijih odjeknila srce parajoča poročila o ubogih turistih, ki so jim barbari z boni pokvarili cel dopust. V prispevku iz Slovenskih novic z naslovom *Luksuzni petzvezdčni hotel v središču Portoroža naj bi okupirali pripadniki romske skupnosti* beremo: ».../ gostje, ki so prišli tja na oddih, (se) ne morejo sprostiti in spočiti /.../. O Romih, ki oblegajo luksuzni hotel v Portorožu, se je za portal Regional obala razgovoril tudi eden izmed zaposlenih /.../,« (slovenskenovice.si, 23. 7. 2020). In res je medij regionalobala.si s svetom podelil *Obupano izpoved uslužbenca v elitnem portoroškem hotelu*, ki je dejal: »Prišli so 'na bone', derejo se, kregajo, uvajajo svoja pravila« (regionalobala.si, 23. 7. 2020), na portalu zurnal24.si pa v rubriki črna kronika zasledimo naslov *Dolenjski Romi v Portorožu ustrahujejo domačine* (zurnal24.si, 23. 7. 2020).

Predlagam nekaj možnih interpretacij tega novega slovenskega fenomena. Prva je, da gre za dejansko pleme barbarov, ki okupira, oblega in ustrahuje elito na njenem teritoriju. Gre torej za zelo obrambno-teritorialno vprašanje preživetja elite sploh. Moč je tudi sklepati, da se elita nikdar ne obnaša neprimerno oz. so njihovi izgedi in kaprice vsem v veselje. Druga je, da gre za nek nekultiviran sloj, ki se ne zna obnašati elitni sferi primerno in mora zato nujno počitnikovati na nekih zanj primernih lokacijah, kjer ne bo posegal v blagostanje privilegiranih, ki so si z muko priborili pravico do luksuznih hotelov. Tretja (in moja osebna) interpretacija pa je, da smo Slovenci, ki nam je počitnikovanje vsako poletje samoumevno, letos na turističnih lokacijah prvič srečali tiste sodržavljane, ki si počitnic prej niso mogli privoščiti. Da ne bo pomote – mednje ne spadajo le Romi, ki so tako priljubljena medijska tema, ampak tudi drugi socialno-ekonomsko deprivilegirani. Verjamete, da so nas nekateri ljudje, ki smo jim pomagali rezervirati letovanje na bone, spraševali, kaj se na počitnice sploh vzame s sabo? Verjamete, da smo jim posodili tudi kovčke, ker jih niso imeli? Ja, morda so bili vmes tudi tisti, ki so motili elito med srebanjem koktajlčkov, ker so se zabavali po svoje. Kot znajo. Kot se jim je bilo dano naučiti. In seveda to je tragedija. Ampak ne zato, ker je elita trpela – zato ker je postalo tako boleče očitno, kakšen prepad zeva v Sloveniji med revnimi in dobro stoječimi. Boleče je tudi to, da se turistične točke vedno bolj oblikujejo tako, da bi bile nedostopne tistim z nizkim dohodkom. Letos me je v dno duše prizadela uvedba vstopnine za kobariški slap Kozjak, ki sem ga brezplačno smela gledati vse življenje. Štiri evre. Jaz tega zneska nisem želela plačati. Nekdo drug ga morda niti ne bi mogel. Ampak očitno si ne zasluži vsak biti turist.

Maruša Ivančič

Kazalo:

2	UVODNIK
4	SLIŠANJE GLASOV
5	DOPUST NA BONE
7	ZGODOVINSKA RUBRIKA
8	TEREZA VUK: PLES NERAZKUŽENIH SVEČ
9	PADEC
11	CESTNA FILOZOFIJA
12	NEKAJ CESTNIH
12	ANEKDOTE IZ PRODAJE
14	IN MEMORIAM: ALEKS
15	MARIBORSKA RAZMIŠLJANJA
17	SARIN DNEVNIK
19	OBRAZI BREZDOMSTVA: MALORČAN
20	GOSTUJOČA KOLUMNISTKA
22	KRALJEVI RECENZOR
24	DIEGO MENENDES: JAZ NISEM ODAVDE
25	IZZA REŠETK
26	RAZVEDRILO
27	GIACOMOV FOTO KOTIČEK
29	OGLASNA DESKA
30	KRIŽANKA

Pismo uredništvu:

POZDRAVLJEN, JEAN

Oglašam se ti, da ti povem, da imam nekakšen mrk glede ustvarjanja in srečnih trenutkov. Kot veš, se mi kazni izteče 28. decembra. Po koncu kazni grem v komuno Pelikan v Višnji Gori. Domov namreč ne morem, ker očim gleda name kot na manjvredno zlo osebo.

Jaz nisem zlo. Naredil sem cel koš napak, a hudoben nisem bil nikoli. To si verjetno že pogruntal. Vedno mi je delal težavo bivalni prostor, to je moje preklestvo. Mati ima že tako majhno pokojnino in je ne bi rad po nepotrebnem vznemirjal. Je dobra oseba. Daj, prosim te, če mi lahko nekaj denarja pošlješ, pa da lahko preživim še te mesece do izteka svoje zaporne kazni, ki bo ostala v mojem spominu cel lajf, kolikor ga je še ostalo.

Imam težave z jetri, naročen sem januarja drugo leto. Kako bom to izvedel, nimam pojma. Morda me bodo na pregled peljali iz Višnje Gore? Lepo te pozdravljam in pošljem kaj materiala!

R. N, Dob

**GOSPOD PREDSEDNIK,
ZNIŽAJTE CENO PIVA, DA BOMO
POKOJNINE, PLAČE IN SOCIALNE
TRANSFERJE VIDELI DVOJNO!**

ROBERT ŽERJAV

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.
- Med ponujanjem časopisa upoštevam navodila za pravilno uporabo zaščitne maske in ohranjanje socialne distance.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

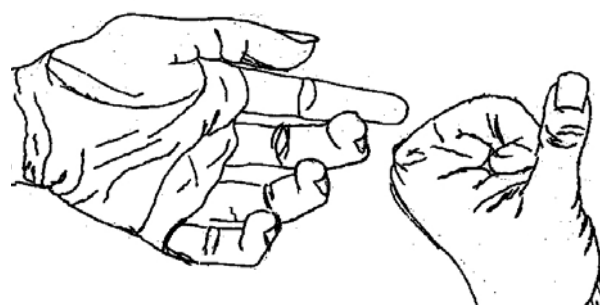
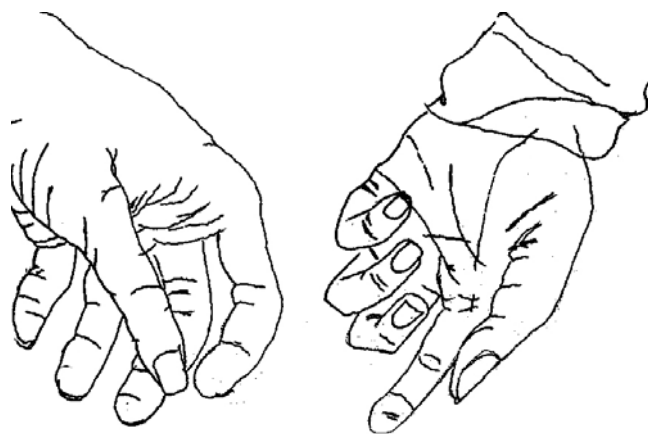
KAJ JE BOLEZEN?, 1. DEL

Če beremo knjige, npr. Tanjo Lamovec, vidimo, da duševne bolezni niso dokazane, da v telesu ni nobenih znakov, ki bi kazali, da smo zboleli. Tudi diagnoze so predalčkanje, ki ga je zasnovala psihiatrija, vendar je vsak človek unikat in verjamem, da to, kar naj bi bila bolezen, ni pri nobenem človeku enako. Gospa, ki je preživela shizofrenijo, piše, da so jo uničili občutki. Čustva – jezero, polno bolečine, vedno mi je odvzeto tisto, kar imam najraje, vedno polno samoodpovedovanja, samokontrole, pomanjkanje varnosti in ljubezni, premalo jeze, premalo sebičnosti in preveč strahu. Preveč odgovornosti in premalo sprostitev v solzah, nisem smela jokati, kasneje pa ne več znala.

Tudi sama sem se vedno počutila odgovorno, čeprav mi sin zatrjuje, da do njega in njegove sestre nisem bila odgovorna, da sem ju preveč puščala sama, da se je ta čas pri nas razbohotila mladina, delala, kar je hotela, nihče jih ni oviral. Želela sem kariero in dala otroka na stran. Vzgajala ju je podivjana mladina, nekateri so bili starejši od sina, nekateri pa mlajši. Vem, da me ni bilo doma že zato, ker sem se počutila nekako odveč, nisem mogla skrbeti za dom, zapirala sem se v spalnico, da jih nisem slišala. Drug čez drugega so govorili, sina ščuvali, kaj naj reče, kako naj odreagira. Če sem želela, da gredo ven, so rekli sinu, naj pokaže, kdo je gospodar, in se niso premaknili. Včasih jih je bilo tudi deset, in temu nisem znala narediti konca, nisem zmogla poklicati policije, sin pa si po drugi strani ni mogel skuhati večerje. To mi še zdaj očita in ima prav.

Pravi, da ko so drugi kaj zagrešili, nismo odreagirali, ko pa nas je on živčen tepel, je bila policija na vratih. Enkrat so ga odpeljali kar za pet let in pol v zapor. Pravi, da nisem delala dobro zanj in sem mu za hrbtom poklicala policaje, ki so ga odvedli, pa ni bil samo on kriv. Ko so ga odvedli, je imel 24 let, ko pa je prišel ven, jih je imel skoraj 30. V tem času se mu je vse živo dogajalo. Ugotovil je, da ga imajo neke zaprtega v eni škatli, da ni mogel storiti popolnoma ničesar. Ni mogel misliti, ni imel spomina, v telo so mu na daljavo pošiljali tuja semena. Pravi, da je celo življenje razlagal vsem ljudem o spolni zlorabi, ki jo je doživel pri 14 letih, ljudje pa mu niso verjeli, bil je osramočen.

Zakaj takrat, ko mi je povedal, nisem odreagirala, zakaj nisem poklicala policije? Spominjam se, da sem ga želela, ko sem izvedela, da se mu je to zgodilo, peljati k zdravniku in na policijo, pa tega ni želel. Upiral se je, da tak ne more iti. Danes mi očita, da ga nisem kot otroka zaščitila, da ga pravzaprav nikoli v življenju nisem zaščitila, tudi ko so ga pretepali. Čeprav sem hotela poklicati policijo, se je bal, da bo drugič še huje, če bomo poklicali policijo. Takrat je živel v stanovanjski skupini in zvečer, ko sem ga peljala v skupino, sem o vsem povedala strokovnemu delavcu. Tudi on ni odreagirala. Sem pa naredila napako že takrat, ko je bil še majhen, da sem ga silila, da je izmeril energijo proti svoji volji, že takrat so ljudje videli, da je on nekaj posebnega, da ima toliko energije in da so ga lahko ujeli. Že itak pa sem se morala z ljudmi dogovoriti, da na njem eksperimentirajo, pravi. Sprašuje se tudi, kaj imava z možem od tega, da sva sklenila dogovor, da mu zdaj nekaj silijo v glavo, da so mu blokirali spomin. Ne verjame, da midva ne veva, od kod to prihaja, saj vsi ljudje to vedo, saj čuti, da vanj vsi mečejo tuja semena, samo pozanimati bi se bilo treba.

Rebecca Bohar

Spravlja me v stisko, saj nikoli ne vem, kako naj mu ustrežem, če ne vem, kaj in kako se dogaja. Doživlja enake simptome, kot je navedeno na spletni strani za zlorabe. Ker ne razumemo vsega, kar se na svetu dogaja, morda res nekaj nanj deluje, in to ni bolezen, kot pravijo zdravniki. On se počuti ogroženega – boji se, da bi ga spravili v bolnišnico. Pravi, da bi se mu to, kar se dogaja, še bolj dogajalo tam, in pred psihiatrinjo noče izreči ničesar, kar bi se ji lahko zdelo »sumljivo«. Pameten je in ve, kaj hoče, čeprav lahko rečem, da ima posebne občutke, posebna čustva, sumničenja in stoodstotno je prepričan, da ima prav.

Spomnim se neke gospe, delala je na klicnem centru in slišala poleg sogovornika bitje srca, tako da ni mogla delati normalno. Ni vedela, od kod, zakaj, kako. Popačile so se ji zaznave od daleč in blizu. Zdelo se ji je, da je avion letel čisto blizu, pred njenim nosom. Na klopici je videla sedeti kip zlate barve, ki hoče vzpostaviti stik z njo s telepatijo. Občutki so prihajali od drugod, kot da niso bili del nje. Kot da bi prihajali od drugod. Podobno doživlja tudi sin. On ima blokiran spomin, mišljenje, drugi mislijo in odločajo namesto njega. Če mi govori neumnosti, pravi, da to ni on, da so mu drugi dali to v glavo in naj se jezim na Matjaža, ne nanj, ki ni ničesar kriv. Tista gospa je imela občutek, da ji tisti kip pošilja občutke zaljubljenosti, da je čutila, da je morala počepniti na tla, da je lažje dihala, tako močni so bili ti občutki. Vpila je, da naj teh občutkov ne spuščajo vanjo, ker so premočni. Morala se je upreti na steno, ker jo je hotelo dvigniti od tal. Pred očmi so ji začele izginjati stvari. Oblaki na nebu so se bližali, oddaljevali, bile so podobe, ki so bile samo njej vidne. Ko je predmet dala na mizo, je krožil pred njenimi očmi.

Nika Cigoj Kuzma

DOPUST NA BONE

Zvilo me je ... Tole vreme ... Potrebovala sem dopust ... Bila sem hvaležna državi za bone. Dobila sta jih tudi ata in mama in jih podarila meni. Zato ker je imel ata operacijo kolena. Žalostno, ampak ekola, gremo pa na morje. Luksuz. Štiri dni bo ravno dovolj, midva in sin ter njegov najboljši prijatelj. Se pravi družinsko. Super. No, en član družine je šel na čuvanje, dopust v prelepem kraju ob reki Soči, tam se bo naš kuža Darky zagotovo boljše počutil kot na žgočem soncu na obali. Pa smo šli.

Kolega nas je zapeljal v Portorož, da ne bi na vlaku v treh urah vožnje pobruhal vseh sedežev. Dobre volje in optimistični smo se peljali po novi avtocesti in čakali, gledali, kdaj bomo ugledali širo modrino našega morja. Morate razumeti, da smo šli prvič v Portorož, moj sin ima pa že šestnajst let. In ravno toliko časa tudi mene ni bilo dol, razen v Ambasadi Gavioli, kar pa ne šteje. Več.

Da ne dolgovezim, po otroško sva občudovala konjiče pa hribe pa lične hišice sredi gozdnih dobrav, medtem ko sta bila naša otroka zatopljena v mobitela in se že dogovarjala, kje bosta žurala s kolegi in kam bodo šli jest. Seveda šele po večerji z nama, starima. Sva vztrajala. Pa jima začuda ni bilo nič hudo, za ceno žepnine bosta seveda milostno posedela urico, dve s starši. Zadišalo je po morskem, pa malo po kanalizaciji, ampak koga briga, v Portorožu smo, končno!

Ustavimo se pred hotelom s štirimi zvezdicami, gledamo gor, se sprašujemo, katera soba je naša, glavno, da ima razgled in balkon, smo rekli, ko smo rezervirali. Od zunaj je videti fantastično. Pride fante in nam želi nesti kovčke. Povsem paf smo, pa to je kot v filmu. Bomo kar sami nesli, ne sekiraj se ti za nas, prijazni mož. Izračunali smo, da nam boni krijejo dve sobi, v vsaki po dve osebi, za štiri dni, pa nič za doplačati. Malica in kosilo sta všteta, prav tako bazen in fitnes, meni zatekajo noge, moj dragi pa bi še poslušal, kaj vse se da dobiti za to ceno. Dvigalo, otroka tečeta s kovčki kot nora, preskakujeta ovire v obliki drugih gostov, sta že v sobi in poslušata muziko. Midva dostojanstveno počasi, komaj čakam, da lahko ležem v posteljo, nočem jamrati, ampak bom, rada bi prespala tale dan, saj potem bo pa že ...

Sobe so starejšega videza, prostora je za lično mizico, dva stola in posteljo pa mini bar in televizijo, nič ni tako kot na fotografijah, razen razgleda, ki je carski. Balkon in pogled na ladjice, ki plujejo mimo, posekata, kar je slabega.

Foto: Aleksander Petric

Ne vem, ali je večer ali jutro, dragi me nežno strese, če bi šla ven, otroka bi šla na obljubljen večerjo. Jaz bi šla tudi, itak. Imam štikle pa kratke oblekice, take šiki-miki, sam ne vem za vruga, kaj se je zgodilo z mojimi nogami, stopal še v japonke ne stlačim, videti sem kot napihnen balon. V sobo brez trkanja prileti moj najljubši sin, mimogrede pogleda moje nožice in reče: »Kere grde sobe smo dobil, a gremo?« Navlečem edino dolgo obleko in že raziskujemo mesto, iščemo hrano v prvi restavraciji, ki bo imela proste mize, ljudi je ogromno, restavracij pa tudi. Prva klasa, one man band, plesišče z zaljubljenimi pari, postreženo odlično, pojemo vse, ko vidimo račun, nas rukne kap. Samo dobro je pa bilo, njam. Otroka se že živčno presedata, hočeta v lajf, ja saj midva tudi greva, v posteljo, gledat TV pa balkon z razgledom sprobat, saj smo na vezi.

Greva po plaži, uživava v večernem vetrču in šumečih valovih, ki se kotalijo po skalicah, življenje je lepo, po desetih minutah sva že v hotelu, od plaže je oddaljen le sto metrov, hvala bogu. Sproti kupiva vodo z okusom brez sladkorja, malo sadja in za mularijo pecivo. V sobici gledava risanke, sprostita se, stisneva, užijeva redke skupne trenutke, ko sva dejansko sama. Ampak koga briga, kako sem se jaz imela na morju, korona vlada, ljudje imamo sami s seboj toliko problemov, da če preberemo, da se je imel nekdo lepo na počitnicah, smo že skoraj fovš. Se še spomnite svojih zanimivih poletnih dogodivščin? Lep dan vam želim!

Psiha

SLUŽBA

**RAD BI JO IMEL,
NE MOREM VEČ DOMA ČEPET
IN V UPANJU ŽIVET,
ŠE OCENO DELAZMOŽNOSTI NAREDIM
IN SI DELO DOBIM.**

**SLABO JE.
OD TE MILOŠČINE
NE DA SE ŽIVET,
KMALU PRAZNUJEM,
STAR BOM 37 LET.**

SIMON ŠRIBAR

**KO LJUBEZEN
BI BILA
NAPRODAJ
NA POLICI
V MALI
ŠKATLICI
V VSAKI
TRGOVINI,
NA NJEJ
BI PISALO:
ZALJUBITI SE
BO DALO,
A LE VASE,
IN BO TRAJALO
NA VEČNE ČASE.**

NEDELJKA

EVGLENA

**EVGLENA JE MOJA PREDNICA,
MOJA MATI.
NAJDEM JO V MOČVIRJU.
VIDI ME POD MIKROSKOPOM.**

**POTOK JO OBJEMA.
ZDAJ SE ŠE DELI,
DOLGO SE ŽE DELI.
PREBOLELA JE ČAS.
NI SE SPREMENILA.**

**KLOROFIL JE NJENO OKO.
VIDIM EVGLENO,
KI SE PREMIKA KOT ŽIVAL.
LOVI KOT GEPARD.
PLAVA KOT KIT.**

**MOČVIRJE JE OKOLJE.
SONCE JE OKOLJE.
PUŠČAVA IN MORJE STA OKOLJE ...**

BARBARA TOMPA

**BREZ VEZE SO ZORELE BRESKVE,
BREZ VEZE PLODILE ČEBELE,
POGLEDI JUTRANJE ZARJE SO BILI BREZ VEZE.
MLADA SOSEDA ME BREZ VEZE POZDRAVLJA
IN ŠPRICAR JE TOPEL.
ODŠLA SI.**

BREZ VEZE.

MMF

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 18. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

Spoštovane bralke in spoštovani bralci Kraljev ulice, rad bi vam povedal zgodbo, povezano z začetkom izdajanja tega časopisa. Je utrinek iz prodaje, zgodila se je na Prešernovem trgu v Ljubljani. To je prostor, kjer se dogajajo vse mogoče stvari, od ljubezenskih do političnih, pa tudi kriminalnih. Ta zgodba govori o tem, kako sva jaz in moj prijatelj Miran, ki je vedno dobre volje, ponujala časopis vsak na svojem koncu ljubljanskega Tromostovja, ki meji na Prešernov trg.

Bilo je na pustni torek, nosile so se maske, vendar ne takšne kot zdaj, ko razsaja covid-19, ljudje so bili dobre volje. Takrat sva z Mirčem dosegla rekord pri ponujanju časopisa, v dobri uri in pol sva prodala skupaj skoraj 120 izvodov, tako da nama jih je morala urednica Špela kar naprej dostavljati. Vmes nama je pritegnila pozornost skupinica glasbenikov, ki so zastonj, za zabavo na pustni torek, zaigrali nekaj zelo šaljivih pesmi, ki so ponarodele, seveda s spremenjenim tekstom, ki je bolj primeren za odrasle. Za golo zabavo in svoje in naše duše so igrali žgečkljive skladbe. Bili so umetniki brez izobrazbe, ljudski godci, pozabil sem njihov naziv, vendar so bili imenitni glasbeniki. Meščani Ljubljane, ki so hodili tod mimo, so se njihovim pesmim iz srca nasmejali, tako da je čas med ponujanjem časopisov zelo hitro minil. Takrat sva z Mirčem dobro zaslužila, saj so meščani in meščanke dajali več denarja, kot sva pričakovala. V obtoku so bili še tolarji, za katere lahko rečem, da so bili ena izmed najlepših valut. Z Mirčem sva doživela marsikaj, tako dobrega, smešnega, kot žalostnega, saj je takrat mnogo brezdomnih preminilo.

Nekaj pa še danes drži. Kralji imajo že 15 let isto ceno, prve številke so bile tudi dvojno označene, v tolarjih in evrih. Še mnogo zgodb s ceste vas v prihodnje doseže s pomočjo mojega spomina.

Vaš Gregor B. Hann

Kralj brez krone

Nekdo pristopi k prodajalcu časopisa Kralji ulice in reče: »Jaz sem inšpektor za prodajo.«

Prodajalec vpraša: »Imate službeno izkaznico?«

»Nimam,« odvrne inšpektor.

Prodajalec: »Tudi jaz sem kralj ulice pa sem krono doma pozabil.«

□ Gregor Hann

Kralji ulice, november 2005

KO SREČAM KRALJE IN KRALJICE ULICE

Klošarka z Miklošičeve je sicer roman, ki ga morate obvezno prebrati. Klošarka z Miklošičeve je pa tudi zdaj v tem trenutku še kako resnična. In me mori, vsak dan jo imam v mislih. Ne vem, zakaj čutim, da moram za to gospo nekaj storiti, to pač čutim.

Ob svojem zadnjem obisku pri hčerki sem prišla z vlakom iz Celja, bila sem na poti na prav posebno mesto, da kupim posebno darilo. Pa sem jo zagledala tam na okenski polici, vso zgrbljeno, ponujala je časopis Kralji ulice.

Šla sem mimo z mislijo, da se ustavim nazaj grede. Čez kakšno uro sem se res ustavila, sedela je tam na vročem zraku, zgrbljena, osramočena, gledala je v tla. Pristopim, ji ponudim nekaj evrov, odklonim časopis, saj sem ga že imela, ker sem ga teden dni prej kupila v Kopru. Vzame denar, klošarka z Miklošičeve, glavo tišči v tla. Fak, po nekaj korakih se obrnem, zinem: »Gospa, a ste lačni, a vam kupim kaj za jest?« »Ja,« reče ponižno. »Kam greva?« »Kar tukaj, pizze pečejo,« me pelje tja, naroči kos pizze. Po večkratnem prigovarjanju, da vzame več kosov, obupam. Greva nazaj na ulico, ji v zdelano in osramočeno dlan stisnem preostanek denarja. Hudo mi je, trpim!

Čez nekaj tednov ne morem več, pišem administratorju strani Kralji ulice, napišem zgodbo, želim najti svojo klošarko z Miklošičeve. Najdem jo, presrečna se po telefonu dogovorim z njo, pošljem ji po pošti nekaj evrov. Moja klošarka, moja gospa z Miklošičeve, me pokliče, se mi zahvali, nepopisno ... Srečna sem. Nekdo odide, nekdo pride.

Če hodite po Miklošičevi, prosim vas, ustavite se pri gospe, sedi na okenski polici, malo naprej od sedeža Kraljev ulice, nekje med kazinojem in Hotelom Union, na levi strani, če greste proti Prešernovem trgu. Podarite ji kakšen evro, podarite ji nasmeh, podarite ji obrok ... Vse šteje!

Moja gospa, klošarka z Miklošičeve, seveda se bova še videli, tudi pošta bo še prišla.

Gospa želi ostati anonimna

LUDSKA KUHNA

PROSENA KAŠA S PIRINIM ZRNJEM

Za eno osebo potrebujete: eno srednje veliko skodelico pirinega zrnja, čez noč namočenega v vodo, eno skodelico prosene kaše, ki jo prav tako namočite v vodo za dve uri, rozine, jogurt, polovico večje limone in po želji kakšno žlico medu.

Najprej v vrelo in soljeno vodo stresete piro in proseno kašo ter na zmernem ognju kuhate okoli dvajset minut, proti koncu dodate še rozine. Odcejeni kaši dodate limonin sok in jogurt. Komur ni dovolj sladko, naj doda še kakšno žlico medu.

Lola

Tereza Vuk:

PLES NERAZKUŽENIH SVEČ

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Pa kam sem se jaz to zbudila spet? Prej odprem oči, vstanem, pa spet neka nova pravila od včer. Pa rdeče cone pa maske vzun pa a grem sploh lahk v lokal, a se lahk družim s frendi na klopci? Enkrat sem se delala norca, da en dan bo vojna in jaz bom pol pisala Dnevnik Tereze Frank. Zvana Vuk. In sem si domišljala, kako bi mi blo težko bit zaprta, skrita nekje, pol pa še na roko vse tekste pisat, k ti otrpnejo prsti, ko da si lihkar s Himalaje uletel. Jaz sem si sicer takrat predstavljala vojno kot bombe na vse strani al pa ajde, v najboljšem primeru, da nas vse potamanjijo s kakšnim kemičnim orožjem. Preveč nas je, jebat ga. Kaj se pa tok plodite naokoli. In lumpi mi, k nas ne umre ne vem kok vsak dan. Pustmo, da vsak dan zaradi raka, kapi in sladkorne umre ne vem kok ljudi. Pustmo, da se na cestah vsak dan kdo razbije. Pustmo vse samomore. Ker men se zdi, da sem dočakala tisto vojno. Sam proti komu se borimo? Proti virusu? Proti ne vem kakšnim ljudem, k vse niti vlečejo od v zad, pa se nam smejiijo pol vmes, ko polnijo svoje žepe?

Trump je bil nekam sumljivo hitr okej. Jebo majku, da ga je tok hitr ozdravila korone una naša dobra slovenska goveja župca, k jo Melanija kuha ob nedeljah sred Bele hiše. Sem že cviknila, da mislita pridet sem karanteno furat pa se tam sred Sevnice kam zabarikadirat. Pa lepo ajdove žgance nabijat pa matevž, zelje in krvavice, za finiš še mal orehove potičke. Bi Trump takoj dvignil svoj imunski sistem na slovenski način. No, sej dvigovalo se mu je marsikej na slovenske stvari, sam bilo pa prošlo. To je tud kurac, da maš ves denar tega sveta, vso moč tega sveta, ampak ti pa tud vse Viagre tega sveta ne pomagajo več. In ni več moči glih tam, kjer bi si je najbolj želel. Sam, da zdej ne zalutam v seksualno življenje predsednika in prve dame, mi smo pri koroni in vojni in conah, ko da smo med drugo svetovno vojno. Pa ne mislit, da sam kle jebemo ježa. Moj brat v Barceloni ga velik bolj. In pol se zgodi tist usoden trenutek, ko izveš, da poznaš nekoga, k ma ta covid *whatever* cifra. Evo ti ga, na zdej. Dokler ne veš za nobenga, je tko k vsaka stvar. Če ne poznaš, ne veš, ne obstaja. Ali vsaj tko grozno ni. In pol povem frendu, da ma nekdo korono pa da je okej, ni v bolnici, doma karantena. In on men začne nazaj razlagat za en primer v familiji, pol en drug mi začne razlagat, da je šlo nekje pol firme domov, pol mi en pove, da ma snažilka v eni pisarni in tko naprej. Vse *fucking* isti dan prejšnji teden. A prej pol leta nič. In sem došla, da uno naše spraševanje na začetku: »A ti poznaš koga, k ma,« ni več aktualno. Zdej dejansko vsi že poznamo koga. In spet rataš bolj presran.

Jaz razumem ta zdrave. Unim se pač jebe. Kao, sej je sam gripa. Prehlad. Dejmo rečt, da jih razumem. Ipak ogrožaš ta stare in bolne. Jaz srčno upam, da je ta virus sam en prehlad. Ampak, prehlad gor al dol, ljudem se bo začel mešat od prepovedi. Najprej staršem pa učiteljem, ker so jim spet uvalili otroke na šolanje na daljavo. Dejte vi men razložiti, kako bo en srednješolec, k hodi na poklicno šolo, recimo elektro, in ma tam mašinerijo in tam izvajajo prakso, to prek *compa* naredil. Gostinci bojo itak en dan vrgli parlament v luft. Glasbeniki bojo pa ta prvi zraven. Espejevci, uni, tretji. Treba bi blo cel svet v zrak vržt. Vse poludelo. In ko bo en dan zmanjkalo denarja, takrat bo šele veselica. Ko človek nima več kej za izgubit, se mu jebe za vse. In jaz bom izgubila še zadnje zobe ob vsem tem. Enkrat sem si že dala nove delat, zdej si morm spet in evo. Do

Cdd20

takrat, ko bom jaz prišla do zobozdravnice, bom že brez vsega. Kok *cool*. In kok je takih. Kok je bolnih, pa sploh ne upajo več k dohtarju zaradi vsega merjenja temperature, pa ne vem kaj. Če te dohtar sploh vzame. Ker zdej je sam še korona. Ostalo vse izmaglilo. Je klical nekdo svojo dohtarco, da majo obvezno testiranje v službi. In pove zdravnici, da nima simptomov, in mu una reče, da ne rab hodit za brez veze. Da nej gre na samoplačniški test. In kaj zdej to pomen? Če nimaš 90 evrov, al kok je za test, ostaneš brez službe? Ker pač obvezno. Pa kdo se bo hodil testirat na tak način?

Cela panika na vse strani, zdravje to, zdravje uno, na konc pa plačaj sam. Če jaz še kej razumem. In kako mislijo oni hendlat folk za 1. november? Dej, prepovej Slovincu, da nima kej hodit sveč prižigat. Pa kazat vsem na Žalah svoj nov krznen plašč in podobno. Bo mamca unmu kostanjarju zaplenila kiosk pa te začela z vročim kostanjem obmetavat: »Ti boš men, da ne bom pelcmontla razkazovala.« Pol si bojo sikale med sabo: »Gospa, meter prebliz našga groba ste. Pokaj tamo. Sej se naš sorodnik v grobu obrača. Ne upoštevate osnovnih pravil!« »A ga je korona pokopala? Sej sem brala, da to sploh ne obstaja.« In pol spet debata ali kreg in bi nerazkužene sveče letele okol vseh glav. Ker točno to se bo zgodilo. Med sabo se bomo pobili. Vojno mammo med sabo. En tretji se pa verjetno v zad vsem nam smejiijo pa nas majo na štrikcih k marionete. Kdo bi še kej štekal v teh časih.

In kr naenkrat me noben več ne vpraša ta najbolj *annoying* vprašanja *ever*: »In kje boš za novo leto?« Ker je vsem jasno, da bomo mel vsi svoj privat ples v maskah doma. Se pravi, da letos ne bo novoletnega žura na Prešercu? Ne bo Danijeje? Jao meni. Korona mora pa res vse zjebat!

PADEC

Zadnjič grem v trgovino in pred trgovino tako kot vsak dan nekdo ponuja časopis Kralji ulice.

Padec!

Razmišljam o tem, kakšna zgodba stoji za njim, naj ga vprašam? Seveda ga bom. V naslednjem tednu ali dveh ga povabim na kavo in malo povprašam o tem, kaj in kako. V Ljubljani se mi zdijo prodajalci časopisa Kralji ulice sploh en fenomen. Skoraj vsi jih imajo za brezdelneže ali kaj drugega. Pa se vprašam, kaj smo potem mi, »delovni« ljudje? Če so oni kralji ulice, smo mi kaj? Kralji služb? Oni so vsaj »kralji«, mi pač hodimo v službo. Ali nam v službi kdo reče: »Ej, ti si pa res en kralj?« Tudi z besedo car bi bil marsikdo zadovoljen. Večina nas gre med 7. in 8. uro zjutraj v službo. Zakaj? Za preživetje, tako kot kralji, ki gredo ponujat časopis, da preživijo. Njim na koncu dneva ne ostane prav dosti oziroma nič, ničesar ne morejo prihraniti, ker se borijo za preživetje. Veliki večini »kraljev služb« na koncu meseca prav tako ne ostane nič, ker so pač položnice, krediti, lizingi za avtomobile, obroki za počitnice, takšni in drugačni stroški in je kalkulacija dosti podobna.

Še bolj zanimivo pa je gledati ljudi, ki hodijo mimo njih. Toliko kot je ljudi, toliko je reakcij. Kakšna gospa ali gospod že od daleč grdo gleda in si misli, delat pejt, lenoba, ali pa kaj podobnega. V očeh vidiš nek grd pogled. Naslednji da kralju v roke svežo zemljo, spet drugi kakšen kovanec, tretji sok, četrti debatira z njim, kot bom jaz v naslednjih dneh.

Padec!

Včasih, ko vidim takšne zgoraj omenjene »zlobne« ljudi, se vprašam, ali se ljudje sploh zavedajo, kako hitro se lahko znajdejo v takšni ali drugačni

situaciji, ko človek pade. Naj se oglasi tisti, ki nikoli v življenju še ni padel.

Padel fizično, psihično, denarno, čustveno, duhovno ali kako drugače.

Padec!

Kaj se zgodi ob padcu? V trenutku, ko začneš padati, se ti nekje vklopi nagon po preživetju, v trenutku reagiraš, se ujameš ali pač ne. Vse se zgodi v sekundi, tebi se pa čas nekako ustavi in se loviš. Večkrat se mi je že zgodilo, da sem padel tako ali drugače, nazadnje z nekega nadstreška. Kako sem se ujel? To pa samo bog ve in nihče drug. Takrat in tudi kdaj prej se mi je že zgodilo oziroma bolje rečeno sem dobil občutek, kot da me neka višja sila, jaz ji pravim angel varuh, usmerja pri tem padcu in me nekako obrne tako, da se čudežno ujamem. Tudi če sem kdaj slučajno dvomil, da imam ob sebi kakšnega angela varuha, se je takrat izničil še tisti promil dvoma. Torej, vedno, ko pademo, se nekako nagnosko ali pa kako drugače pobere, se iz tega nekaj naučimo in dobimo izkušnjo za naslednjič. Včasih seveda tudi kdo obupa. Ampak ne kralji! Kralji so tisti, ki ne obupajo, kralji so tisti, ki so se ujeli, se še pobirajo in se tudi bodo prej ali slej pobrali. Kralji so tisti, ki zjutraj dvignejo rit in gredo za cel dan pred trgovino ponujat časopis.

Padec!

Če imamo vsaj malo srca, duše, ki nas vodi skozi življenje, dajmo tisti evro ali dva enkrat na mesec iz vozička in kupimo izvod časopisa Kralji ulice. Tisti kovanec nam bo tako ali tako padel iz žepa v avtu med sedeže ter ga bo nato nekdo posejal in izginil bo na večna smetišča.

Padec!

Vsi padci v življenju nas nekaj naučijo, brez padcev ni življenja, brez padcev ni

učenja, brez padcev ni trpljenja, brez padcev ni napredovanja.

Je pa seveda takrat, ko se padec dogaja, težko in kar traja in traja, od nas pa je odvisno, ali se pobere. To pobiranje pa lahko včasih traja dolgo, včasih pa še malo dlje.

Padec!

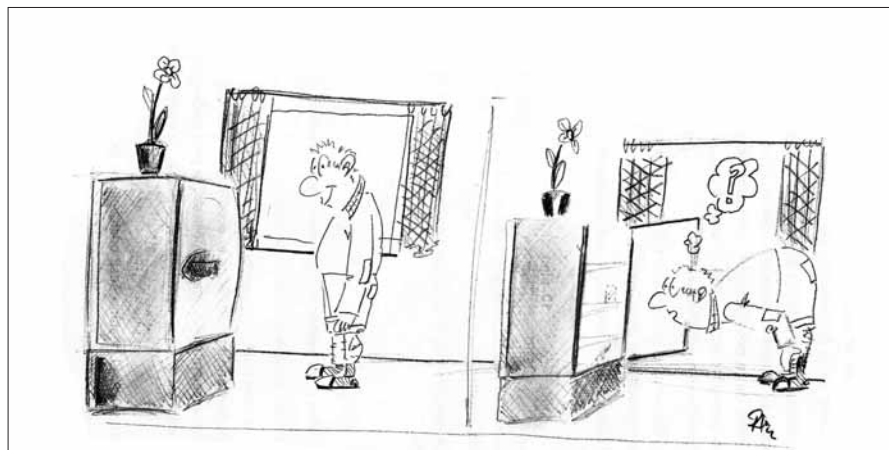
Ali svoje otroke učimo, da so padci del življenja? Ali jih pustimo, da se kdaj poberejo tudi sami? Tudi če gre za naše otroke, nismo mi vozniki njihovega življenja. Mogoče smo lahko kvečjemu usmerjevalci, tako kot tisti na letališču, ki usmerjajo letalo v boks. Nekoč sem imel kolega, znanca, super človeka, vsak večer, ko sem delal, je prišel na kakšno pijačo, pil je, da pozabi. Potem sem ga enkrat le vprašal, kaj hoče pozabiti. Odprl se je, odprl je svojo dušo. Rekel je, da prihaja iz neke pomembne odvetniške družine, dovolj denarja, ugleda, spoštovanja v družbi, vez in poznanstev, on pa se počuti kot klošar znotraj te družine. Vse, kar si je želel postati v življenju, je biti avtomehanik. Pravi: »Veš, ko šraufam avtomobile, sem naj srečnejši človek na svetu. Ko pride nek problem in ga potem rešim, se počutim fantastično. Starši pa pritiskajo name, da moram postati odvetnik, da je to del družinske tradicije in da sem staršem, starim staršem in vsem v družini v sramoto, ker bi rad opravljal ta umazani poklic. Danes so pri starših na obisku prijatelji, ki so tudi odvetniki. Moral sem zapustiti stanovanje, ker sem staršem v nečast.«

Ostal sem brez besed. Slišal sem, da se je potem čisto zapil.

Padec!

Včasih se je treba samo bolj sprostiti in se prepustiti, da nas življenje samo pripelje na cilj, ki smo si ga zadali. Ko se odločimo, da bi odpotovali z avtobusom v Berlin, tudi ne gledamo in ne preučujemo, po kateri poti bo peljal šofer, kje bo zavil, kdaj bo natočil gorivo, kdaj bo čas za odmor. Enostavno mu zaupamo, da nas pripelje do cilja. Kupimo vstopnico, si izberemo cilj, se peljemo (živimo) in pridemo na cilj. Včasih je vmes kakšen zastoj (padec) ali prometna nesreča (nepredvidljiv dogodek), vendar 80 odstotkov poti poteka nemoteno (se držimo linije do cilja).

Aleš Kastelic

Rade Nikolic

JAZ III., DOBRI ZDRAVNIK

Psihiatrija je Dama v belem, je zapisala moja prijateljica, pesnica. Psihiatrija je nedotakljiva gospa. Treba se ji je klanjati. Ne psihiatrom, psihiatriji, ki je močan sistem s kremplji. Ne spusti te iz njih.

Preden grem s psihiatrije v Y, moram obljubiti, da nadaljujem z ambulantnim zdravljenjem. Psihatrinja iz Primorske mi svetuje šefa zaprtega ženskega oddelka s psihiatrije X. Prihaja v Koper. Droben kanček upanja se naseli v meni. Morje in ne Polje. Primorci Primorcem pomagajo. Tako lepo se sliši. Njegove besede. Z možem čakava na prvi ambulantni obisk. Pride Dobri zdravnik. Konec leta 2004 je. Pove, da bova počakala do konca ordinacijskega časa, ker sva prvič pri njem in potrebuje čas. Presenečena sem nad prijaznostjo. Vse pomnim. Imam telo robota. Mož me drži za roko, drsam po hodniku. Kupi mi sok. Molčiva, oba utrujena od psihiatrije. Dobri zdravnik je pokončna oseba, suveren človek, predvsem človek, ki ima rad ljudi. Ima rad lepo slovensko besedo, govori razločno in toplo. Je kralj svoje ordinacije, zato se vsi dobro počutimo pri njem, tako je povedala moja sotrpinka. Za vsakega, ki pridrsa k njemu, ima toplo besedo. Vse opazi. Nove pramene, nove superge, ne spregleda rojstnega dne, ne poznam bolj pozornega človeka. Dobri zdravnik pozna vse naše življenjske zgodbe, vse romane si zapomni in jih hrani v srcu. S človeško izkušnjo ravna kot s stekleno kroglo.

Sram me je. Ne počutim se jaz. Prvi pogovor steče. Zdravnik opravi klinični pregled, se pogovarja, pojasnjuje. Nekaj zmencam, da imam veliko tablet, da ne morem hoditi, misliti, kuhati, skrbeti za otroke. Primorci bi rekli, da sem ena mona. Točno to. Zdravnik pravi, tablet vam ne morem ukiniti, dali so vam jih vrhunski strokovnjaki. Treba bi bilo v špital, v Idrijo, to urejamo bolnišnično. Ma kaki špital, ne grem v bolnico, raje crknem. Zdravnik niža doze, na tretjino, reče. Kako je pogumen. Vrhunski so dali koktajle, vrhunske koktajle, on jih »redči z navadno vodo«. Moja telo in duša sta tako zafiksana, rabila bi razstrupitev in na novo koktajle Dobrega zdravnika. To se dogaja decembra 2004. Do februarja še zdržim, potem se ponovno odločim in poskušam zaspiti za vedno. Mož pelje otroke smučat, jaz se nažrem tablet in mu to povem. Živci mu popuščajo, ne zmore več. Utrga se mu od moje usrane psihiatrije. Kaj ti delaš svojim otrokom? Stavek zareže v dušo. Jaz sem se hotela samo umakniti, umreti, da nič ne bi delala nikomur več. Samo zatisniti oči in si odpočiti. V grob k svoji mami. Samo to prosim, pustite mi oditi.

Rešilec tuli. UKC. Urgenca. Psihiatrija v X. Točno tja, kamor spadaš, je rekel moj mož. Imel je prav.

Sprejme me Dobri zdravnik. Slišim njegov glas, vibracija glasu me hipno pomiri. Vpraša me, ali sem hotela umreti, in ni mi treba več lagati. Da. Samo oditi. Nobene obtožbe, golo sočutje in razumevanje. Pove, da bo zdaj kulturni praznik in bo v bolnici štirinajst dni skupaj. Spremenil bo terapijo. V bolnici sme. Niste vi za ta zdravlila, pravi, vi rabite stabilizatorje. Lučka v meni se prižge. Predstavljam si, da antipsihotik tlači, poriva navzdol, stabilizator pa stabilizira razpoloženje. Oči se mi zasvetijo, prižge se lučka. Morda pa le nisem tako zelo nora, kot pravijo Vrhunski v svoji obsežni dokumentaciji. Dobri zdravnik je šef oddelka in velikokrat na oddelku odmeva smeh. Vse bolj in bolj mi je blizu njegov pristop.

Pride na vizito. Vse mu povem, vse, kar vpraša, in še več. Na meni ni nič, kar bi bilo za pohvaliti, sem v bolnišnični oziroma zaporniški pižami s črtami, v plastičnih šlapah, utrujenega videza, mastnih las, a zdravnik pohvali moje nogavice s pikicami. Ste kot Pika Nogavička, pravi, in se nasmejem. Za božjo voljo, od kod ta smeh? Še sama sem se ga ustrašila, tako tuj mi je bil. Pridejo otroci in mož. Zdravnik vpiše izhod v mesto z družino. Niti teden nisem v Idriji pa mi gre že dobro. Gremo nakupovat za otroke. Hčerki kupimo roza in zeleno krilce, sinu nekaj športnih oblačil. Gremo v idrijski muzej in v dobro

Gašper Sojč

gostilno. Čudim se sama sebi. V bolnici se bolnice nasmihajo Dobremu zdravniku in iščejo njegovo naklonjenost. Jaz pa si mislim svoje. Mene ima najraje. In to me drži pokonci. Važno je, kaj si jaz mislim, kakšen je moj notranji svet.

Tako dobro mi gre, da čez štirinajst dni rečem zdravniku, da bi šla domov, ker bodo šolske počitnice in bi bila z otroki. Lahko, odredi zdravnik. Vidimo se v Kopru. Doma zaživim. Uredim se, naredim si pramene, lepo se oblečem. Kupim si verižico z zelenim kamnom. Obožujem zeleno, že od nekdaj.

Mož je utrujen, pregorel, ne zmore več z mano. Najin odnos drastično pada. In drvi proti propadu. A vmes sta dva bisera in ni se lahko razvezati. Ko pridemo v Koper na pregled, me zdravnik pohvali in pravi možu, Nataša je povsem druga, kar žari. Mož ne odgovori. Zdaj se začne nova postaja križevega pota.

Kalvarije ni konec. Družinski prepiri so na tapeti. Ne gre in ne gre. Poči mi koža. Vsepovsod. Med prsti na rokah in nogah, vsa sem ožgana, celo rektalno zakrvavam. Uradno od stabilizatorja Tegretola. Na karton zapišejo Cave Tegretol. Jaz vem, da mi kri teče iz duše. Spet kaplja na bele rjuhe. Poletne lanene hlače so krvave zadaj, na urgenci me na to opozorijo kolegice medicinske sestre iz patronaže. Doma je noro, ne razumeva se, ne gre, nekaj mutiva pred otroki. Vse vidita in čutita, sta bistra in srčna in izkušena za svoja rana leta. Otroka, ljubljena od prvega dne spočetja v epruveti, postaneta žrtvi razpada zakona vsaj do takrat, dokler mama ne odide od doma. Tavam po mestu, iščem stanovanje, svojka me pretepe. Nabija v obraz, črna sem, ponoči grem v Izolo. Policist mi napiše kazen. Gledam ga, kot da ni s tega sveta. Pretepena, povešenih ustnic, modrice po obrazu, človek mi piše kazen.

Svetuje mi socialna delavka. Napiši, da si bila neprištevna, pa ti odpustijo. Zakaj sem to napisala? Nisem bila neprištevna in ni mi mar za nekaj sto evrov kazni. Želim čiste posle in ne mutne vode v socialni. Se nadaljuje ...

Cestna filozofija:

ZAKAJ

Zakaj nimamo učnega predmeta Kako balansirati samega sebe? Zakaj namenjamo parkiriščem trikrat več površine kot stanovanjskim objektom?

Zakaj se avto ne pokriva proti zmrzali, ampak se pet minut ogreva in strga pod blokom?

Zakaj ne morem koristiti svojega zdravstvenega zavarovanja za druge oblike medicine?

Prisiljena sem v učenje, da si lahko pomagam.

Zakaj imam občutek, da se šele zdaj učim, kar me zanima, in da mi je žal, da je toliko tega zamujenega?

Zakaj imam občutek, da so te tehnike smiselne, pametne in res pomagajo?

Kot klasična medicina, tablet v gobec in bo boljše ...

Nisem edina, ki tako mislim.

Torej? Torej! Torej! ...

Anastasia Om

CVETKE OD TOD IN TAM KOČEVSKO JEZERO

Foto: Maruša Ivancič

Počasi se že bojim, da bo kdo pomislil, da se nam socialcem preveč dobrega dogaja. Ali pa smo bolj iznajdljivi?! Kakor želite. Tokrat smo šli na izlet do Kočevskega jezera. Seveda z organizacijo, ki za take stvari poskrbi, a zadeva je tako obojestranska. Za majhen denar, ki bi si ga lahko privoščili v vsakem bloku posebej, in z malo iznajdljivosti bi vas to stalo tam okoli pet evrov na osebo. Jih nimate? Ne morete tvegati tega denarja, da bi zbežali iz turobnosti bloka v naravo in odkrivali svojo domovino? Se bojite sosedu v bloku, s katerim si delite hodnik že dolga leta?! Ga ne poznate? To je ta priložnost za zbliževanje. To je priložnost za iskanje in dajanje pomoči. Saj še niste pozabili, da smo ljudje socialna bitja.

Torej, izlet do Kočevskega jezera je bil lepo izkoriščen dan in upamo, da se kakšen podoben kmalu ponovi.

Taubi

STANE IN JOŽICA

Poznam gospoda, ki rad dela, rad se vozi s kolesom in rad pomaga. Skrbi za prijateljico, ki je tudi moja frendica. Ime mu je Stane, ona pa je Jožica. Včasih mu je dolgčas pa se pripelje s kolesom do mene. Pred mojim oknom prižge cigareto ali pa tudi to ne. Spregovoriva par besed in gre naprej.

Vem, da ima Jožico rad, ker jo razvaja in brani. Nekoč sta šla skozi staro Ljubljano mimo gostilniškega vrta in so imeli pijančki pripombe. Menda so bile hude žaljivke na račun Jožice. Stane je peljal Jožico domov, se vrnil in osebno obračunal s pijancem, ki jo je žalil. Stane je prijazen možakar, ki se potruži za svojo srečo. Z Jožico sta šla tudi v toplice za par dni, kjer jo je tudi nosil po rokah, jaz se jima samo čudim. Oba upokojenca z majhnimi dohodki, pa vseeno živita normalno življenje. Stane rad kuha. Najrajši dela golaž, Jožica pa polento. Kljub temu da rada jesta, nista debela. Dokaj zdrava sta za svoja leta.

Dobro vesta, da človeka drži pokonci le delo. Trudita se oba in lepo ju je videti.

Kavica

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

ZLUVENIJA

Zluvenija ali Slovenija, planšarska dolina, po Cankarju dolina šentflorjanska in po Kalašnikovu psihiatrična država na sončni strani Alp.

To je dežela v Evropi, kjer se koljejo s sekirami, režejo roke in kjer je polno droge in pijače. Tam ne umirajo za posledicami atomskih bomb, niso nevarne zanje, umirajo od pijače in mastne hrane, pa ker slabo vozijo. Tam so shizofreniki pod kontrolo v zaporih, ki so polni. Tam s tabletami Multilux brskajo po podstrešju in režejo glave, popularen je tudi genski inženiring, klonirajo na veliko. Po Titovi se sprehajajo genski miksi ljudi in prašičev. B. B. je delal stvore v Svinjaku, ti predstavljajo večino populacije v Zluveniji. Tam tvori letijo, to so predvsem policisti in zdravstveni delavci, psihiatri pa imajo popolno oblast. V Zluveniji cveti črna borza, saj je že narodni junak Martin Krpan švercal sol. Vse pa vodi sam Hudiman – Vrhovni.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

NEK CESTNIH AJ

SANJE SO ZELO TEŽKE, V LJUBLJANI JIH JE NAJMANJ.

Sale #026

KORONA

Še vedno trajajo ukrepi zaradi pandemije covida-19. Zdaj v jesenskem času sē je še bolj razpasla, in če mene vprašate, kaj mislim o vsem tem, vam povem, da ne poznam nikogar, ki bi ga imel ali bil zaradi tega hospitaliziran, zato mi je vse skupaj zelo čudno.

Ljudje zbolevajo tudi za gripo, angino in drugimi virusi, a o tem se sploh ne govori, atraktiven je le covid. Na televiziji redno videvam pomembnejše osebe na kupu, pa mask večinoma ne nosijo. So se tle že cepili proti virusu, se vprašaj, medtem ko slediš predpisanim restrikcijam, da ne bi bil sankcioniran po že tako plitkem žepu. Upam, da se korona scena konča v 2021, letos žal to odpade. Mislim, da bo zbolel tudi Božiček in ga letos ne bo.

Ljudje, čuvajte se, in četudi ne verjamete v virus, si nadenite masko, zaradi sebe in drugih, le tako se bo to končalo. Pa lep zdrav pozdrav.

Vaš kralj Jenko

NIVOJI

Midva imava poseben odnos do golobov. Kot otrok sem jih včasih do šestega leta jedla. Tiste soboške. Enega mi je enkrat muca odnesla. Pa sem poklicala babico in ga je mačku vzela iz ust. Mačka nismo pojedli. Ti pa si jih baje zdravil. No, jaz sem bila na nivoju Baudelaira že pri treh letih.

Barbara Tompa

ANEKDOTE IZ PRODAJE

HVALA ZA KOVANČEK

Avgusta in septembra bi človek mislil, da bo vsaj malo bolje pri ponujanju Kraljev, pa sem se pošteno zmotil. Tako težkih mesecev, kakor sta ta dva, ne pomnim leta, resnično, saj v celem dnevu ne zmorem narediti niti dostojnih pet evrov, kaj šele nekih 15, da bi imel za živež.

Poznajo se dopusti, ljudje poleti razumljivo zapravljajo za počitnice in nato zategujejo pasove. Težko je. Ko grem zjutraj delat, zmolim, da bi naredil vsaj za kruh in kakšno pasteto, a kakšen dan niti to ne gre, groza. Komaj čakam, da se stanje malo stabilizira, in to čim prej, ker drugače ne vem, kaj bom. Zdaj, ko sem bil operiran, tako ne morem nič delati in je še toliko hujše. Ja, bo treba po okrevanju najti tudi alternativo, da bomo lahko z družino preživeli, ni druge.

Še sreča, da mi pomagajo redne stranke, ki so me z leti že dodobra spoznale. Hvala vsem, ki hodite v Mercator na Parmovi in mi po svojih najboljših močeh tudi pomagajte. Ne vem, kaj bi brez vas. Hvala iz srca za vsak kovanček, ki ga potem pustim v trgovini za hrano. Tako kot vi.

Vaš kralj Jenko

PANIČNI NAPAD

Točno to se dogaja pred trgovinami, naj razložim na dolgo in široko, ker drugače pač ne znam ali pa mi enostavno ne paše.

Ko se je začela korona, je zavladala panika, in to tako huda, da so ljudje nosili iz trgovin cele pakete toaletnega papirja, ker zgleda, da je to najbolj nujna stvar in da smo Slovenci zelo čista bitja. Postopoma se je zadeva začela umirjati, najprej res počasi; potem pa čez noč, tam nekje, ko so se začele počitnice, so bili vsi že čisti na izi, o koroni ne duha ne sluha, pozabili smo na maske, na panično razkuževanje rok, v večini trgovin so bila razkužila prazna, ampak so kao bila. Če je kdo že bil brez maske, ga varnostniki niso ravno po tleh metali in tudi, iskreno, nismo se ravno držali varnostne razdalje.

No, nekako smo preživeli počitnice brez korone, kaj pa zdaj? Ja, zdaj je pa spet čas za paniko. Po samo dveh dneh pouka se že vrstijo karantene. Jelko se vrača na male zaslone, v spotlight pa Krek, za njega pa res nimam besed.

Nina Stepanovič

TO JE MIHI

Tisti Mihi, ki mu pravite klošar, smrdljivec, capin, alkoholik!

Tisti Mihi, ki bo s sklonjeno glavo rekel: »Ja, pa saj sem vse to.«
Tisti Mihi, ki mi je hitel razlagati, da je dobil ta pravo Milko, ne da bi vedel, da mi je nekaj dni prej prijazna gospa Marjana že opisala iskrenje njegovih oči ...

Tisti Mihi, ki mi že nekaj let nabira jesenske liste v preproste šopke, ker sem enkrat rekla, da jih imam res rada.

Tisti Mihi, ki je vprašal: »A kaj pomagam za dan brezdomnih, če mi bo'te že gratis golaž dal?«

Tisti Mihi, ki ne sanja več.

»Jaz sem brezdomec že 20 let pa še več. Po mojem bom tak tudi umrl, me bo nesla zima, pljučnica al pa oni KOPB. Vesel sem, kadar je zima mila pa da dobim prostor v zavetišču in da mi cankne kdaj kakšen evro v roko ali v kapo. Kakšen revež sem, če zdaj razmišljam.

Samo veš, bil sem kar gospod. Sem bil delavec in sem znal popraviti vso veliko mašinerijo, od bagrov pa vrtalnikov pa radijev. Delal sem za veliko gradbeno podjetje. So mi dali večjo plačo, no, malo več takratnih tolarjev. Nisem pa bil zavarovan pa nismo nikoli meli na pogodbo. In potem so začeli odpuščati, jaz sem bil v tretji skupini. Ajde, Mihi, idi po tolkem času.

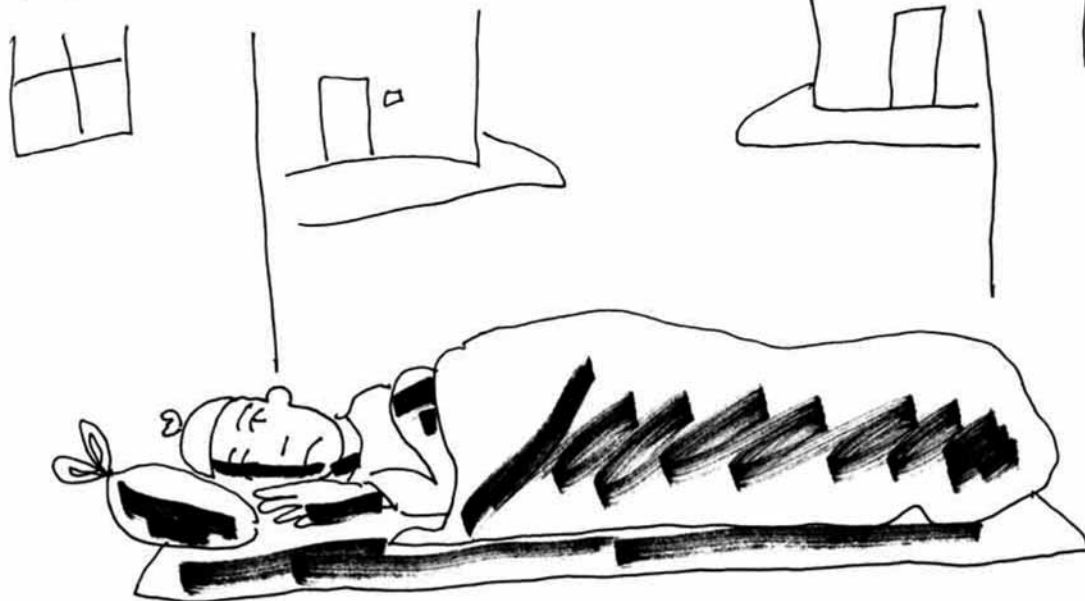
Delovodja mi je še za špricer dal za na ta zadnji dan. Takrat smo vedno šli po šihu na špricer. Taka je bila navada. Žena ni delala, je vedno skrbela za najine štiri otroke. Ko sem nehal delati, sta sinova ravno hotela it študirat, eden za mizarja pa eden za kuharja. Pa nismo za obe vozovnici pa vse stroške meli

in smo se najprej v garsonjero selili. Starejši je šel za mizarja pa se je tisto poletje po prvem letniku ponesrečil. Je šel prvič s prijatelji na morje, veš. So šli fantje dol v Savudrijo pa se je šleper zaletel v njih, sta dva umrla, eden pa je bil dolgo v komi. Štefko je bil kot jaz, res deloven. Jaz sem se potem na špricer navadil. Štefko je bil moje izročilo ali kako se reče. Marica me je potem zapustila, si je našla delo čistilke in je šla na vas živeti. Se nisva nikoli čist ločila, ni bilo denarja za odvetnike. Sem potem izvedel, da pri novem gospodu živi. Na kmetiji, veš. Si je vedno želela imeti zemljo. Ta mlajši Rok je po nesreči slabo končal šolo, je z menoj posedal po gostilni. Sva pila špricerje, potem pa se je enkrat vrgel pod vlak. Kar tako, veš. Obe tamali puncici pa sta tako šli k Marici. Nisem nikogar videl že od leta 1994, leta 1996 pa sem moral iz stanovanja. Saj včasih sem še komu kaj popravil, samo so mi raje dali flašo kot pa evre. Eto, pa sva jaz pa špricerček na ulci. Denar dam za cigarete in vino. Pol mi je malo bolj lahko, pa želodec tako ni več navajen na hrano. Ni tako zelo zajebano pa dan prej mine. Najboljši so kaki dnevi tam okrog božica. Dajo ljudje tudi po 2 €. Pa zadnjič mi je ena gospa dala eno celo čokolado, ne kar neko. Ampak ono, s celimi lešniki, veš, Milko! Glej, imam še vedno ovitek. Je bila dobra. Kaj pa sanjam? Marici bi se rad opravičil, pa noče govorit z menoj. Pa hčere bi rad videl, veš. Zdaj sta že veliki, mam baje že vnučke. Veš, ne vem, kje sem zajebal. Tam v Jugi, tam smo vsi zaupali. Samo veš, ta veliki so si dovolj nakradli, mi tamali pa sedaj od zaupanja ne moremo živeti.«

Zgodbo zapisal Humanitarček

013
KRALJI
ULICE

KVA BOŠ PA TI POČEL, KO BOŠ NA TLEH?

NIK
posthumno

IN MEMORIAM: ALEKS

NE BIT ZRAVEN, KO BOM EKSPLODIRAL

»Tok te bom razbil, da ti bo glava odpadla,« je rekel momljaje in me gledal naravnost v oči. Naredil sem kvazi nevarno faco, stisnil dlan v pest in mu jo pomolil pred nos:

»Živjo, Aleks!«

Ljudje se pozdravljajo na različne načine. Tak je bil dolgo časa najin pozdrav. Vsakič, ko sva se srečala v dnevnem centru: »Užgal te bom ke nekam okol kepe, da ne boš več vedu zase.« Ne bi rekel, da je bila to kadar koli grožnja. Tudi ne bi rekel, da je bil čisti hec. Aleks te je osvojil z enim pogledom.

»Ste kaj vidli Aleksa?« Družba v parku je pritrčila. »Tu mimo je šel pred kakimi desetimi minutami. Ampak boš moral pohitet, če bi ga rad ujel.« Kadar ni kinkal na fotelju v dnevnem centru, je s svetlobno hitrostjo brzel po ljubljanskih ulicah. Kot bi želel nečemu ubežati. Kot bi želel pobegniti pred sabo. »Zmenjena sva. Pregled pri zdravniku ima.« »Če sta zmenjena, te bo počakal tam, kjer sta zmenjena. Aleks te ne bo zajebal!« Ženska nasproti naju na busu je postajala vse bolj zelena v obraz in se je po dveh minutah presedla, butnila sva v smeh. Kdo

bi ji zameril: Aleks je bil bos, pijan in brez maske na obrazu, v času epidemije je na avtobusu mestnega prometa razlagal, da se že dneve počuti zelo slabo. Da je test za covid opravil dva dni nazaj, seveda ni mogla vedeti. »A te ni nč sram peljat se z mano na busu?« me je vprašal. Šla sva k zdravniku.

»Kje pa živiš, Aleks?« sem ga vprašal kasneje na čiku. Moje vprašanje ga je malce začudilo. »A to je zdej resna debata? Na ulici sem, če slučajno ne veš!?« »To vem. A skvotaš?« »Ja. Ampak sam. Stran od drugih. Kadar sem pijan, postanem precej neprijeten. Enkrat bom eksplodiral. Samo ne bit zraven, ko bom eksplodiral!« Ljudje pijejo na različne načine. Nekateri se zapijajo. Aleks se je ubijal.

»Naslednjo sredo mam polet za Španijo.« Bivša punca mu je kupila letalsko karto, tam ga je čakala komuna, nov začetek, holivudski hepi end. »Te mora imet pa rada ta punca?« To, da so ga ljudje morali imeti radi, ni spremenilo ničesar. »Ne bom šel v Španijo, veš,« je dodal, tik preden sva se razšla.

Zadnjič sem ga srečal v enem tistih trenutkov, ko je kazalo, da bo eksplodiral.

Facebook

Med večno ponavljajočim se, Aleks, ven bo treba, zapiramo. V razgreti situaciji, ki je uhajala izpod nadzora, sem si želel, da bi trepljal po ramenu kar koli spremenil. Pogledal me je z motnim, solznim pogledom, ki ga ne bom pozabil. V njem ni bilo niti trohice agresije. Samo neskončna bolečina.

Aleks te je osvojil z enim pogledom. Bilo mi je v čast peljati se z njim na tistem busu.

359

Dragi bratranec, mnogo stvari sva skupaj doživela in mnogo poti skupaj prehodila. Nadaljne korake bom prehodil brez tebe. Naj ti bo lepše v svetu v katerega si odšel.

Tvoj bratranec Matej

UNION EXPERIENCE

V petek, 9. oktobra, smo se s Kralji ulice odpravili na ogled Pivovarne Union, ki sta jo ustanovila brata Ivan in Peter Kosler. Obiskali smo pivovarski muzej, ki so ga odprli leta 1987, pivo pa varijo vse od leta 1864.

Izvedeli smo marsikaj, od tega, kako zraste hmelj, pa vse do tega, kako pridemo do končnega izdelka. Pivo so včasih v sodih prevažali s konjsko vprego, videli smo tudi različne vrste steklenic in kozarcev, ki so se spreminjali skozi leta. V muzeju so na ogled tudi različni stroji, ki ponazarjajo potek proizvodnje piva v preteklosti, žal pa zaradi korone nismo mogli videti današnjega živilskega dela proizvodnje.

Pivovarna Union nas je gostoljubno sprejela, po ogledu so nas pogostili z golažem. Bilo je zelo zanimivo in vredno ogleda.

Maja K.

Foto: Surikata

KLUB UPOKOJENCEV: DAN ZA SPREMEMBE, 19. 9.

Klub upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka je Dan za spremembe, vseslovensko prostovoljsko akcijo v organizaciji Slovenske filantropije, namenil Društvu Kralji ulice v Ljubljani. Ta dan smo uspešno zaključili zbiralno akcijo oblačil in drugih predmetov, ki bodo dobrodošli članom in članicam vašega društva.

Zbrane predmete smo vam predali v želji, da bi bili zimski dnevi, ki prihajajo, za brezdomne osebe prijetnejši. Še naprej vam želimo uspešno delo pri skrbi za ranljive skupine ljudi. Lepo vas pozdravljamo.

Edvarda Sajovic

Foto: osebni arhiv

Mariborska razmišljanja:

Renato Volker - Rene

DOM

Na brezdomec gledamo skozi kukalo besede dom. Dom ni samo postelja. Dom ni samo miza. Dom niso le vhodna vrata. Brezdomni ostanemo brez sanitarij, brez brisače, brez zobne ščetke, brez dnevnega menjavanja spodnjega perila in svežih nogavic. Brezdomni ne dišijo po mehčalcu. Brez doma smo zreducirani na nivo živalskega nagona po preživetju. Ste se kdaj vprašali, zakaj ljudje končajo na ulici? Jaz se nisem, dokler nisem bil tam. Sicer zelo kratek čas in še to zato, ker sem se slabo organiziral. Pravega brezdomstva ne poznam iz prve roke. Sem pa gostil nekaj ljudi, ki so končali na ulici. Nekatere nekaj dni, druge nekaj mesecev. Ene predolgo. Za enega se je zadeva končala tragično.

London. Poljak Krištof, ki sem ga na ulici opremil z nogavicami, perilom in manjšim kovčkom, kolega, ki je dodal škatlico cigaret, in jaz smo bili hecna trojica. Brezdomec na vogalu pri banki, jaz na socialni in frizer, ki je šaril po holivudskih glavah. Večerja. »Kaj boš jedel?« »A lahko hamburger?« »Seveda lahko.« In ko si je z eno roko tlačil v usta mleto meso v bombetki in so mu priloge curljale po bradi, mu je druga oklepala moje zapestje. Enako potreben je bil hrane kot človeške bližine. Dotika je bil lačen. Oči pa so bile itak eno samo močvirje čustev. Pred dnevi me je na Messengerju kontaktiral obupan moški, ki ga poznam s protestov, in mi zaupal, da sta s partnerko končala na cesti. Ona na pomirjevalih, on v panični akciji ljubeče poskrbeti zanj. Nisem neki dobrotnik ali čarovnik, ampak pomislil sem na Kralje ulice in človeka povezal z njimi in neka rešitev se je našla. Lahko bi se obrnil v stran. Lahko bi ignoriral sporočilo. Lahko bi ne bil na protestih. Lahko bi ne bil človek. Veliko lažje je zamižati na eno oko kot predati se tuji bolečini, poistovetiti se s situacijo in pomagati. Jaz sem izbral osebnostno rast tudi preko odnosa do soljudi. Vse drugo je itak bolj egotrip in slaba vest na begu.

Po mariborskem centru se sprehaja nekaj ljudi, ki prosijo za denar. Eni stojijo in samo molijo kapo pod nos mimoidočim, drugi tavajo v tri dni, eni pristopijo, želijo lep dan in prosijo za kak kovanec. Vzamejo tudi papirnati denar. V svoji bolečini znajo biti nekateri neprijetni, nasilni in agresivni. Zelo redki. Te dni sem si za piškav evro kupil ciganov nasmeh. Moj je bil zastonj. Samo minuto za njim je prišla ciganka in namenil sem ji le petdeset centov. Mizogonija? Ne, drobiža mi je zmanjkalo.

Včasih pa enostavno rečem, da danes pa ne, in je to to. Odnos. Kulturni odnos. Saj se razumemo. Saj vsi vemo, kam kdo tace moli. Psi sem se namenoma izognil. Tudi tace bi se lahko. Obstaja pa področje, ki se ga ob tej problematiki malodane izogibamo ali ga morda namenoma spregledamo.

Tudi brezdomni imajo potrebo po medčloveških odnosih. Morda še bolj potrebujejo hipno zadovoljstvo in fiks kot mi z urejenimi stanovanjskimi situacijami. Spolnost, seks, da ljubezni sploh ne omenjam. Na to nisem osebno nikoli pomislil, dokler mi niso bile v Pekarni ponujene tovrstne usluge. Treba je pač preživeti. Brezdomnim te potrebe nekako sploh ne pripisujemo. Razčlovečimo jih tudi na najbolj intimnem področju. Nepredstavljivo, nerazumljivo in naravnost odvratno pa je, da je celo to postalo tržna niša. Tržna niša porno industrije. Hitro brskanje po ponudbi pornografskih filmov ima celo poglavje posvečeno brezdomnim in odvisnikom. Od najstnikov do spolnih uslug za drobiž. Moški, ženske, gej, strejt, nema veze. Kako bolan um lahko sproducira kaj takega in kako bolan um lahko to konzumira? Užitek, spolni užitek v naslajanju nad tujo nesrečo. Isto velja za begunce. Fetiš. Grozljivo. In na koncu češnjica na tem odvratnem kupu nesnage. Nekoč smo zjutraj ob petih zapuščali gej klub Tiffany na Metelkovi v Ljubljani. Pred klubom je na betonski klopci spal zanemarjen brezdomec. Ena od zadetkov noči je v svoji nerazumljivi pohoti pokleknila v njegovo mednožje in ga pričela oralno zadovoljevati. Drugi smo popolnoma znoreli in se zgrazali. »Prasica.« Perverznost brez primere. Ampak vsakemu svoje, dokler gre za dve polnoletni osebi in konsenz. Pri otrocih se vsekakor zalomi.

Ta zapis je bilo težko ubesediti. Dolgo sem se mu upiral, pa vendar, dejstvom se ne moremo izogniti. Za štirimi stenami doma včasih potekajo enake tragedije, kot se dogajajo na ulici. Ampak dom nam daje pravico do zasebnosti, neke vrste legitimnosti in upravičenosti. Ko izgubimo dom, izgubimo tudi to. Izgubimo dostojanstvo in smo predani na milost in nemilost. Dom resda ni nikakršna garancija za srečo, a brezdomstvo sreče sploh ne pozna. Srečo si dajemo ljudje. Osreči danes nekoga in sreča bo potrkala tudi na vrata tvojega doma.

015
KRALJE
ULICE

ZAHVALA

Iz srca se zahvaljujem bralki, ki mi je po prebranem članku na temo moje osebne stiske poslala bon za nabavo živil, kar mi ob strošku visoke najemnine res prav pride. Ganjena sem, da še obstajajo takšni ljudje. Bog vam povrni! Če bi vsi delili drug z drugim, bi bil svet popoln. Hvala!

Teja

REVOLUCIJA ŽRE LASTNE
OTROKE!

ČRTOMIR CLONSKY

Kamrine ptujske drobtinice:

ZAKAJ LJUDJE OBJEMAJO DREVEŠA?

Stopam z lažjimi koraki. Bременom, ki sem jih mnoga leta nosil na svojih ramenih, sem pustil, da jih odnese tok naše ptujske Drave ali pa tok življenja, kot radi rečemo. Po horoskopu sem vodnar, rojen leta 1963. Poznam čas Jugoslavije, denimo točenje goriva v fičote, stoenke in yugece v sodih in lihih dnevih. Si paren ali neparen, je bilo tedaj pomembno vprašanje. Čar časa nekih (za)misli, ki naj bi bile dobre in uvajale razne ukrepe, ki naj bi bili dobri za blaginjo vseh. Tako so se temu podobne (za)misli nadaljevale in množile v nastanek »druge« Švice, samostojne Slovenije. In v vsem tem času, nekje po Jugoslaviji in Sloveniji, stopajo moji in tvoji koraki, ki puščajo sledi.

Bil sem mož, partner, oče. Deloven in trmast, včasih grob do sebe in drugih, saj so bili grobi časi, a se tega nismo zavedali. Veselje in žalost ter besede. Pravzaprav beseda, ki je najbolj zaznamovala moje življenje. Le ena beseda. Je ne želim podeliti naprej. Zakaj? Ker ni bila resnična. Ni bila del moje resnice. Tiste besede nisem živel. Sam je nisem priznaval, a ni bilo pomembno. Moja misel, moja beseda in moja dejanja niso bili pomembni. Okolje se je odločilo drugače. Najprej bližnji, nato institucije. Nisem prepoznal svojih možnosti in drugi niso prepoznali, da doživljam izjemne stiske. Ostal sem sam in hodil naprej. Na vsake toliko sem se ustavil, da me ljudje pozdravijo in učijo tega, česar takrat nisem zmozel razumeti. Predvsem

tega, da lahko le ena beseda poruši ves tvoj svet. In da te lahko ena beseda, ko se ustoliči v okolju, četudi se izkaže, kot se kasneje tudi je, da ni bila resnična, zaznamuje, ožigosa in oblati ves tvoj zunanji in notranji svet. Ja, notranji svet. Iz njega sprati blato, ki ni tvoje, a si ga zaradi potrjevanja množice na koncu sprejel, je bilo zame nekaj najtežjega. Potreboval sem petnajst let. Ja, življenje me je učilo izjemne ponižnosti. Danes, pri svojih 58 letih, lahko povem, da sem spoznal moč sprejemanja. Ni bilo lepo v preteklosti, a pomembno je, da moj danes postaja boljši. Po toliko letih se je življenje odločilo in me ponovno povežalo z mojimi otroki. Tudi besede obžalovanja so bile izrečene, saj tako otroci kot tudi sam takrat nismo znali drugače. Danes sprejemam to. Je težko, a sprejemam in sem hvaležen. Sem invalid in trajno nezmožen za delo, kar me je kot človeka potrlo. A kljub vsemu sem prepričan, da človeka ne zmore skoraj nič tako močno zlomiti, kot ga lahko zlomi teža besede, ki svojega pomena v dejanjih ni živela. Zato pazite na svoje misli in besede. Saj so te doslej gradile ali rušile naš obstoj.

Pa še odgovor na zgornje vprašanje sem dolžan. Ker črpamo iz njih energijo!

Dušan, Kamra Ptuj

016
KRALJI
ULICE

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Zaka Prijatelj

SSUM.UM.SI

DATUM: _____

Res ne znam presodit, a mi je moj šihť zabaven al je vse skupi samo žalostno. Gluposti strank me pa vedno znova presenečajo.

Učeri me je gospa pol ure prepričevala, da je prejšnjič pr nas kupila kuli, k ga ni v prodaji še od bivše juge. Prejšnjič... je pol rekla „JAH, 15 let nazaj, KAKO NIMATE“

Al pa, ko me je ena mamica nadirala, da nemorem ene fakin knjige najdt v sistemu in pol je ugotovila, da sploh še ni izšla, kar sm ji 10 minut dopovedovala AMPAK to je nezaslišano.

Aja, da ne govorim kako mi je uletu model prbit k krava med prazniki in reku: „A MASTE TLE SMREKE MODEL?!“

Model... Hah. Knjigarna pa sam smreke prodaja. In pol, ko je ugotovil kje je ... al kje ni...

je bla reakcija: „AJA JST NISM V OBIJU“

Smrt, res. Od tega, da mi pridejo predavat jehovci, do folka, ki prodaja parfume, ... zalezovalci, potencialni sugar daddy-ji, mamice jamrajo, babice, policisti ki iščejo modela, nevem. SAM SE PIMP MI MANJKA, da prodaja ženske tle not. Dobrodošli ♥

BREZDOMEČ

Al je sonce al dežuje,
vedno isti šmir,
ceste, parki so močvirje,
kje naj najdem mir?
Odpiram in zapiram vrata,
prosim za nasmeh,
žalost se sprevrača v jezo,
spet sem pristal na tleh.

Solze so deževne kaplje,
stlačim jih v žep,
čeprav mošnjček je brez cvenka,
jo mahnem na potep.
Odvlečem se do prazne klopce,
pa si čik prižgem,
v sanjah srkam mrzlo pivo,
spet sem okajen.

Z bosimi nogami
na pločniku mi je toplo,
hitro, nerodno, a ljubeče,
pobožam staro klopico,
me rada sprejme v svoj objem,
kadar me vse boli,
podnevi in ponoči sanjam,
da otresel sem se vseh skrbi.

Katarina Kalaba

LEAHARTIST
2020

OBRAZI BREZDOMSTVA: MALORČAN

MOJE ŽIVLJENJE V HIŠI MALORCA AJDOVŠČINA

Star sem 37 let. Večino otroštva sem preživel v Ajdovščini, nato pa nekaj let na vasi pri starših. Imel sem tudi zaročenko, s katero sva skupaj živela v svojem gospodinjstvu pri njenih starih starših. Po približno desetih letih sva šla narazen. Težave so se sicer začele pojavljati, ko sem izgubil redno zaposlitev, tako doma s starši kot tudi s partnerko. Kar naenkrat sem se znašel brez strehe nad glavo ter brez vsega imetja in osebne lastnine. Ostal mi je samo avtomobil, v katerem sem živel skoraj leto in pol, dokler nisem ostal tudi brez tega. Tako sem dokončno ostal brez vsega. Med tem časom so se začele pojavljati tudi težave z drogo in ravno ta dogodek, ko sem ostal še brez avtomobila, je bil dno vsega, bil sem primoran nekaj storiti.

Začel sem obiskovati ambulanto za bolezni odvisnosti v Novi Gorici, substitucijski program, ki ga še vedno redno obiskujem. Spoznal sem tudi drugo žensko, a tudi z njo ni šlo, saj je imela tudi ona težave z drogo. In tako sem bil spet brezdomen. Bilo je ravno neke med trgatvijo, kot sedaj, in nujno sem potreboval streho nad glavo, posteljo, tuš, kuhinjo itd. Izvedel sem za Hišo Malorca v Ajdovščini in po nekaj neuspešnih poskusih se mi je vseeno uspelo dogovoriti in dobiti svoj prostor. Že takrat sem vedel, da je to le za določeno obdobje, kajti želim si svojega stanovanja ali hiše, v kateri bi lahko normalno zaživel. A predvideni trije meseci so se razvlekli v drugo leto, saj si nisem predstavljal, da je tako velik problem, še posebej za nas samske moške brez partnerk in brez otrok, dobiti garsonjero ali stanovanje, teh v občini Ajdovščini zelo primanjkuje. Čakalna doba na socialno stanovanje naj bi bila v našem kraju okoli pet let,

vendar jaz upam, da bom v naslednjem letu ob pomoči zaposlenih v Hiši Malorca mogoče le prišel do svoje nastanitve. Hiša oziroma bivanje tu mi veliko pomeni, tukaj sem našel možnost, da sem se lahko umaknil pred svojimi »prijatelji« ter tako ponovno počasi začel od začetka. Sicer je meja še vedno zelo tanka, vendar mi ravno ta hiša omogoča, da lahko hodim delat, pa čeprav le na občasna ali sezonska dela, vsaj dokler ponovno ne pridobim izpita kategorije B. Kot sem že omenil, sem tu dobil zatočišče in možnost za nov začetek in lahko rečem, da mi gre na bolje, vendar pa je ta napredek počasen in bi si želel več sodelovanja in možnosti komunikacije in pomoči za nadaljnje korake, tako zase kot tudi druge uporabnike. Še posebej letos se je ob velikem številu uporabnikov in koronavirusu pokazalo, da se določeni stanovalci le stežka prilagajajo pravilniku ter da potrebujejo zanje primernejšo nego in pomoč. Lahko bi rekel, da na tem področju primanjkuje sodelovanja med ustanovami, zato se pojavljajo težave med stanovalci.

Želel sem omeniti še nekaj skupnih dejavnosti, ki jih imamo v hiši, velikokrat si kuhamo in pečemo sami. Imamo tudi vrt in nekaj visokih gred, v katerih gojimo jagode, zelenjavo, zelišča in rože. Občasno skupaj izdelujemo ročne izdelke in se tako družimo. Sam bi si sicer želel več prostora in miru ter več prostora za delavnico in ročne izdelke. Upam, da bom to dobil, ko bo prišel čas za naslednji korak, za selitev v svoje stanovanje.

Malorčan

019
KRALJI
ULICE

DISKUS HERNIJA

Začelo se je pred 15 leti, ko me je prav grdo uščipnilo v hrbtu, dokler me ni čisto zvilo, kot nekakšno človeško presto, in mi prineslo nenormalne bolečine. Ker nisem tip človeka, ki laufa k dohtarjem takoj zatem, ko malce poškili, ampak sem med tistimi saj bo že minilo, sem sklenila malce počakati. Tokrat sem se drago uštela. Sedaj plačujem in po mnenju zdravnika, ki mi je iz hrbtenice izrezal diskus hernijo, še dolgo bom. Kot maček svoj plen mi jo je prinesel pokazat. Disk sem si predstavljala povsem drugače, predvsem ne kot neko čudno kalcinirano okroglo gmoto, podobno kamnu. Najraje bi mu ga vzela in ga nekajkrat vrgla ob steno, da mu vsaj malo vrnem bolečino, ki mi jo je povzročal vsa ta leta. Leta, ja. Sprva me je bolelo po eno uro, nakar se je nesramno in brez vprašanja razširilo od križa do sredine stegna. Po petih letih sem morala izvleči iz kleti občasni pripomoček smučarjev – bergle. Ampak ne, vdala se pa še čisto ne bom, vzela sem samo eno. Tako sem po petih letih prišepala do osebne zdravnice, češ kaj naj naredim, saj me je zdaj bolela že druga noga, resda malo manj, pa vseeno, bolečina je bolečina. Dala mi je neka zdravila, ki so bila ob metadonu, ki ga jemljem, kot Aspirin, saj ta izniči delovanje protibolečinskih tablet. Dobila sem še napotnico za ortopeda. Evo, pa imaš, sem se afnala tej bolečini, da te vidim zdaj. Ker je bilo dopisano nujno, mi je tako dvignilo moralo, da sem bila že kar zdrava. Torej, zmaga na celi črti. Že sem sanjarila, kako bo gospod doktor zamahnil s čarobno paličico in jaz bom stekla ven, tako daleč, da ne bom nikoli več videla kliničnega centra ali belih halj okoli sebe. Nujen pregled se je zgodil devet mesecev kasneje, kot bi se zdaj veselje smejalo meni, kaj si pa tako naivna, trapa. Pa še iz medicinske stroke si, lahko bi vedela. Skoraj sem se sesedla na rit – kje sta se izgubili besedi nujno in takoj? Moj protest ni pomagal, raje

sem odkrevsala v depresijo za nedoločen čas. Ta čas sem preživljala stran od vseh ljudi.

In kot vse enkrat pride, je prišel tudi pregled in moj rojstni dan. Tja sem šla brez vsake želje in volje. Tam je bil cel kup ljudi, ki so bili naročeni tako kot jaz, nujno in takoj. Presenetljivo sem bila skoraj v uri na vrsti. Gospod doktor je od vrat do njegove mize ocenil mojo hojo (v štirih korakih) z besedami, da hodim kot nevrološki pacient z epilepsijo, in me je pravzaprav presenetil, saj je imel prav, še preden je imel v rokah rentgensko sliko. V tistem trenutku zaslišim nekam znan glas, ki me kliče na slikanje. Med vrati je stala sestra oziroma moja sošolka iz srednje šole za medicinske sestre. Res sem je bila vesela, pa ne zaradi protekcije, da sem bila malo hitreje na vrsti. Na hitro sva si izmenjali številke in se poslovili. Doktor pa me je spet razočaral s kontrolo čez leto dni. Naslednji dve leti sem hodila od enega do drugega zdravnika. Ko je bilo vse poslikano in posneto, samo v kopalkah še ne, sem vso dokumentacijo, ki je bila meni vredna zlata, predala konziliju in čakala, kaj bodo odločili. Ugotovili so, da me vedno bolj boli noga ter da priporočajo fizioterapijo, čim več počitka, ob bolečinah pa naj jemljem Lekadol. To so ugotavljali dve leti, čeprav sem jim, vsakemu posebej, povedala, da gre za hernijo. Ali se delajo norca ali je to krst stazistov? Če bi bila šala, bi se tudi jaz smejala, ampak ne, vse je bilo res. V tistem trenutku me je adrenalin zalil od glave do pet, pozabila sem na bergle in bolečino ter odvihrala do zapornic na Ljubljani. Nisem mislila na samomor, sem pa tulila kot sirena ob sobotnem poldnevu. Nehala sem šele, ko mi je zmanjkalo glasu in sem se vsa hripava odvela pobrisat koščke svojega življenja.

Jana

Foto: osebni arhiv

Gostujoča kolumnistka:

Alja Adam, Društvo slovenskih pisateljev

INTERVJU: BARBARA KORUN ČE PONIŽUJEŠ DRUGEGA, PONIŽUJEŠ ČLOVEKA V SEBI

Barbara Korun, prejemnica letošnje nagrade mira, ki jo podeljuje ženski odbor Slovenskega centra PEN, je pesnica, kritičarka in esejistka, ustanoviteljica in izvajalka večerov Pesnice o pesnicah. V verzih zapiše, da je poezija vir luči, ki zmore osvetliti zlo, je eden od načinov, kako stopiti v korak z resnico.

Najprej bi ti čestitala za nagrado. Zelo sem bila vesela, ko sem slišala, da si jo dobila ti. Zelo si aktivna, ne le na pesniškem področju. Veliko stvari delaš, sploh v zvezi s srečanji Pesnice o pesnicah.

Tudi jaz sem bila vesela. Najprej presenečena, ker imam občutek, da zmeraj naredim premalo. Vesela sem tudi za same pesnice, saj se mi zdi, da je s to nagrado mogoče neka pozornost namenjena tudi njim. Rada bi spomnila, kako so Pesnice o pesnicah povezane z nagrado mira. Nastajale so v času, ko je Nataša Velikonja zaprosila deset pesnic za podporo, ker ji niso podaljšali statusa samostojne ustvarjalke na področju kulture. Ko smo to pisale – na koncu nas je bilo trinajst, deset od trinajstih ima doktorat iz literarnih ved –, smo se spraševale, kako je mogoče, da tako dobra pesnica ne dobi podaljšane statusa, češ da ji manjkajo kritike itd. In odločile smo se, da bomo ustanovile nagrado, nek prostor za srečevanja, odzivnost, da bomo pisale druga o drugi, spremljale svoje delo, se pogovarjale. Prva ideja je bila, da to nagrado postavimo v elitno organizacijo PEN, ki je namenjena uveljavljanju enakopravnosti, demokracije in vseh človekoljubnih idealov. Vendar se je izkazalo, da takratni slovenski center PEN ni prenesel tolikšnega števila – šlo je za šest predlogov – žensk. Jaz sem takrat iz protesta izstopila. Predlagala sem Tajo Kramberger in Tatjano Jamnik in dobila odgovor, da naj bom zadovoljna, da so sprejeli dve drugi, in da bo že počasi šlo. Potem smo začeli v hostlu Celica s temi pesnicami. In prva, ki je nastopila, je bila ravno Taja Kramberger. Do danes je bilo več kot 80 srečanj in nastopilo je več kot 70 različnih pesnic. Zmeraj znova sem presenečena, kako je vsak večer drugačen. Vsaka knjiga, vsaka avtorica pripelje drugačno občinstvo. Včasih je

težko prenesti odkritost, ampak odziv je bil zelo dober. Že toliko stvari smo prebrali, pojasnili, se medsebojno soočili in se pravzaprav oplemenitili z drugim pogledom.

Bili sva sošolki v okviru študija geštalt psihoterapije. Veliko delaš z ljudmi, že več let si mentorica kreativnega pisanja, delala si v begunskem centru ... Po drugi strani pa si pesnica. Kako združuješ ta dva vidika bivanja, se pravi usmerjenost navzven, delo z ljudmi, in bivanje same s sabo? Si tudi vmes, kot je naslov tvoje zadnje knjige? Kako to premostiš?

Ta naslov je kar primeren zame, tudi v družbenem smislu ali pa tudi v ontološkem smislu, če hočeš. Že pred leti sem zapisala »niti na nebu niti na zemlji, nekje vmes«. Sem introvertiran človek in vsaka interakcija z drugimi ali pa vsak nastop me utruja in izmuči. Ampak to je moja edina pot, da se povežem z drugimi. Iz svoje samote ali pa enkratnosti se želim povezati še bolj. Mislim, da smo ljudje in družba dosti bolj povezani tudi na področju nezavednega. Je to kolektivno nezavedno, o čemer je govoril Jung? Miti naj bi recimo bili kot neke kolektivne sanje. Ali pa, kot vidimo zelo pereče, kako smo povezani z okoljem, v katerem živimo, z vsemi živalmi in z vsemi živimi bitji okrog sebe, s pokrajino, z vsem. Če uničujemo eno na račun drugega, je na koncu jasno, da uničujemo s tem tudi sebe. In mislim, da je v družbi podobno. Kako ne sprejemamo beguncev. Postavljamo bodečo žico, ki je najbolj v napoto samim prebivalcem, ki živijo ob njej. Jasno je, da ograjujemo sami sebe, da je ta poskus obrambe že znak šibkosti. Če bi imela kakšen nasvet za našo vlado ali kulturno politiko, bi rekla, da je absolutno treba okrepiti vse oblike kulture, vse oblike izražanja v jeziku, pogovarjanja, razmišljanja in zavedanja istosti ali pa enakosti in različnosti. Oboje je potrebno. Učili smo se, da je eno ozadje, drugo je pa lik, geštalt, in to se med sabo menjuje. Potrebujemo oboje. Ta zbirka ima eno samo pesem, ki je povezana z mojo izkušnjo dela kot prostovoljka v migracijskih centrih, *Vonj po človeku*. Razlog pa je, da je bila ta izkušnja zame tako močna, da nisem

Vir: Vrabec Anarhist

našla jezika, kako bi to sporočila drugim. Zdelo se mi je, da mi jezik enostavno ne služi več. Toliko namreč govorimo o vsem in tako malo se premakne. Mislim, da sem bila travmatizirana in da sem še. Zato sem tudi vstopila v študij geštalta, ker sem čutila, da je nekaj zelo narobe. Izgubila sem vero v to, zakaj naj bi sploh pisala. Komu naj pišem po taki izkušnji človeškega poniževanja? Zdelo se mi je, da če ponižuješ drugega, ponižuješ človeka v sebi. Vseeno komu gre to, ampak to je stvar, ki načne družbo samo.

Zelo zanimivo je, kako pustiš različnim ženskam, da spregovorijo v tvoji poeziji. Zdi se mi zelo pomembno, da daješ tudi tem likom glas. Kje je zdaj tu tvoj glas in kje je njihov glas? Kako se to prepleta? Je sploh možno na tak način govoriti o tem?

Ne vem, kdo piše pesem. Težko.

Zdaj si začela delati tudi kot psihoterapevtka. To je tvoj novi poklic, nova identiteta. Kako se počutiš kot psihoterapevtka?

Ne bi rekla, da je nova, sploh ne, ampak da je nekaj pridruženega. Kar je bilo in je moje, je ostalo. Temu pa se je čisto naravno pridružil, ne skrb za drugega, ampak poslušaj za drugega. Geštalt mi je dal to, da lažje prisluhnem neslišnemu drugemu. Neslišnemu mislim tudi v tem, kako se kdo giblje, kako se drži, kako govori, s tempom, z barvo glasu. Mislim, da to vsak čuti na čisto živalski način, se odziva na to nezavedno. To sem nekako bolj ozavestila in pustim, da daje informacije tudi zavednemu delu. Zelo se veselim tega, da lahko več odnesem. Da mi več pomeni nek pogovor ali pa samo pogled, neka situacija, sploh ni nujno, da je verbalna, in da se lahko nahranim iz tega. To je nekaj dragocenega, kar sem dobila od geštalta.

VSI TI IZRASTKI.
KAJ JIH NE VIDITE?
VSA TA PREORANA POLJA ŽE DAVNO
MRTVE ZEMLJE.
VSA TA JALOVA DEKLETA V ŽELJI PO
ROJSTVIH.
VSI TI IZRASTKI.
KAJ JIH RES NE VIDITE?
VSE TE PRAZNE BESEDE PREPOLNIH
KNJIG.
VSA TA GOLAZEN ČLOVEŠTVA ČASU
PRIMERNIH OBRAZOV.
VSI TI IZRASTKI.
ŽAL MI JE, DA JIH NE VIDITE!
RASTEJO IZ MENE.
TU JE ZEMLJA IN JE JALOVO SEME IN JE
NEVIDNI SPOJ BESED,
TU JE MOJ NEPRIMEREN OBRAZ.

SAMABOMBUM

Kraljevi recenzor:

KINODVOR: CORPUS CHRISTI, 23. 9.

Kar daje temu filmu čar, je to, da je zelo zahteven. Večslojen. Prikazuje razliko med cerkvijo in vero. Ne potrebuješ teološke fakultete, da bi postal župnik, temveč le dovolj življenjskih izkušenj in sposobnost izražanja. Sicer pa, kaj pa je cerkev drugega kot psihološka pomoč ljudem. To bi lahko bilo eno bistvo tega filma, ko poba pride iz poboljševalnice v neko vas in se izdaja za župnika. Poln vsega negativnega iz preteklosti se trudi na noge spraviti neko razcepljeno vas. Toda, saj poznate tisto, preteklost te ne

pusti pri miru. Vselej ga spremlja. Film zlahka prestavimo v svoje življenje in nam je lahko v poduk. Iz njega črpamo vse pozitivno in negativno iz svojega življenja. In boj ... ta je stalen in bo vedno obstajal v našem življenju. Tako na čustveni kot fizični strani. Ves čas se borimo in ves čas se bomo borili. Glavni igralec je Bartosz Bielenia, če ga s to faco ne bi našli, bi ga morali izumiti. Pristen poljski film, ki je zares vreden ogleda in debate. Aja, korona nam kulture ne more vzeti!

Foto: arhiv Kinodvora

Kinodvoru se zahvaljujem za podarjeni vstopnici.

Taubi

PRITLIČJE: VLOGA IN PREŽIVETJE SPLETNIH LITERARNIH MEDIJEV, 29. 9.

V organizaciji Vrabca Anarhista, portala Društva slovenskih pisateljev, smo lahko prisluhnili debati na temo preživetja spletnih literarnih medijev. S hudomušnim gegom je moderatorka Luna J. Šribar prebila led na srečanju, na katerega so bili povabljeni odgovorni uredniki spletnih medijev: Valentina Plahuta Simčič, urednica portala Air Beletrina, Andrej Hočevnar, urednik portala LUD Literatura, dr. Igor Divjak, urednik portala Vrabec Anarhist, in Vlasta Vičič, sekretarka za založništvo pri JAK. Vabljen predstavnik MK, Marjeta Pečarič, je svojo udeležbo opravičila. Pogovor se je vrtel okoli pomena spletnih portalov, tudi v odnosu do tiskanih medijev, ter o njihovi sedanjosti in prihodnosti ter finančni podhranjenosti,

posledici letošnje nepričakovane pandemije Covida-19. Če že kje, se zatika pri denarju, tak je pač ustroj (kapitalističnega) sveta. In kako se uredniki spopadajo s tovrstnimi težavami? Vsak po svoje. Pri LUD Literaturi denimo (kljub zavedanju, da gre za salomonsko rešitev na škodo honoriranja avtorjev) ne plačujejo prispevkov za poezijo, Vrabec Anarhist računa na razumevanje s strani avtorjev, ko jim pojasni, da bodo morda prispevki letos prostovoljni, vsi pa večinoma delujejo kot *one man bend* (čeprav pogrešajo kadrovsko okrepitev). Edini so si v prepričanju, da so spletni mediji za publiko in bralce (tudi mladino, ki uporablja predvsem te medije) pomembni in tudi obiskani.

Foto: Luka Benedičič

Kaj se jim obeta v prihodnosti? To je težko napovedati. Prognoza ni najboljša, ker se glede na družbeno-politično situacijo sredstva, namenjena kulturi, znižujejo. Poslovili smo se v upanju na boljše čase in ob izpostavitvi pomena kulture za ohranjanje narodne identitete.

MG

SNG NOVA GORICA: EVROPA, MATI MILA, 2. 10.

Evropa, ti si prasica! Lahko bi napisal samo to in bi bila recenzija gledališke predstave spisana. Vse bi povedal, pa ne gre tako. Režiserka Tatjana Peršuh je s šestimi biki (igralci) in eno Evropo (igralka) pokazala popoln razcvet naše »matere« Evrope: pohlep, krvoželjnost, oblastnost, hinavščina ... Našteti so skorajda vsi smrtni grehi iz Svetega pisma! Pa še bi jih lahko dodali. Kako nazorno je bilo prikazano to vlačugarstvo posrane Evrope in vsa njena lažna ostudna nasladnost. Če je bil gledalec bolj pozoren, je videl Pieta (Michelangelov kip) in Splav Meduze obenem, starogrški

tron in oh in sploh mitologije. In kaj se je med predstavo dogajalo? Biki so jebali Evropo in Evropa je jebala biki (kako mi je to znano). Drugi druge so pobijali, a Evropa je preživela. Zakaj? Še vedno mi ni jasno, zakaj je ta stara dama preživela. Vsaj v gledališki predstavi bi lahko dali gledalcu zadovoljstvo, da ta stara nategovalka dokončno stegne svoje ude. Če bi se ocenjevala predstava, je po mojem mnenju vsaj jaz ne bi zmožl oceniti, saj bi vsaka ocena užalila vse, kar je bilo v njej uprizorjenega. Neprecenljivo. Mislim pa, da je bil oder SNG Nova Gorica premajhen. Predstava bi morala biti odigrana vsaj

Foto: Peter Uhan, SNG Nova Gorica

na Trgu republike v Ljubljani ali še bolje v skupščini EU. SNG Nova Gorica se zahvaljujemo za podarjenih šest kart.

Taubi

BEŽIGRAJSKA GALERIJA: LUČKA ŠPAROVEC, LJUBEZEN JE MODRA

Ljubitelj umetnosti, še posebej pa naslikanih sanj, je študentska Prešernova nagrajenka, slikarka Lučka Šparovec, pripravila razstavo z imenom Ljubezen je modra. Opazovalcu umetnine dopuščajo lastno interpretacijo, ob tem pa naslovi namigujejo na sporočilnost in realen objekt. Upodobitve izžarevajo izmenjavanje različnih umetniških praks v dialogih prehajanja in združevanja posameznih elementov slikarstva, risb in objektov v posamezna dela, med katerimi je prisotna rdeča nit. Ekspozicije slikarka opisuje s pristopom do zanimanja za raziskovanje likovnega prostora, v katerem se elementa črta in barva odražata kot samostojni entiteti, ki na subtilen način izražata razmerja v likovnem polju. V širšem pogledu nastajajo medsebojna ujemanja med površinami in neintuitivnimi, temveč premišljenimi linijami, ki sestavljajo

abstraktno ali pripovedno podobo kompozicije. Lučkina zamisel je tudi izboljšanje namembnosti najrazličnejših galerijskih prostorov kot prostoru družabnega oddiha, dodatne sprostitev v krogu ljudi za polepšanje vsakdana ter večja umeščenost profiliranih galerij, za katere je značilna ozka usmerjena praksa.

V kontekstu to pomeni, da galerije razstavljajo dela izključno iz abstraktne, moderne, avantgardne, renesančne, secesijske umetnosti ali edino iz kiparstva, origamijev, lesenih izdelkov, kamna ali pa s področja, namenjenega samo dekletom, fantom, parom, športnikom, umetnikom, ob tem pa je možnosti praktično neskončno.

Jan Omahne Femec

023
KRALJI
ULICE

KINODVOR: MEDENA DEŽELA, 14. 9.

Makedonski dokumentarni film Medena dežela v režiji Tamare Kotevske in Ljubomira Stefanova je požel nagrado ameriškega nacionalnega združenja kinematografov in bil nominiran za oskarja za najboljši dokumentarni film in najboljši tuji celovečerec.

Daleč stran, vzhodno od raja, živita Hatidža Muratova in Nazifa Muratova. Prva skrbi za bolno mater, ki ves čas preživi na starem divanu in se čuti vsem v breme. Hatidža skrbi za divje čebele, ki obema nudijo preživetje, njihov med je njun edini vir dohodka, edina družba pa njun zvesti pes. Ustaljeno dnevno rutino zmoti Husein, Turek z ženo in sedmimi otroki ter kopico krav. Z vso naklonjenostjo, petjem, igrivostjo se jim Hatidža posveti, dokler ne pride zaradi njih na preizkušnjo, ali bo preživela ali ne.

Danes si v dobi kapitalizma in mnogih dobrin ne predstavljamo več takšnega življenja. Mi ne bi preživeli. Niti kralji ulice. Z vsem dolžnim spoštovanjem do njih. Milina in trdoživost na obrazu Hatidže proti neizprososti narave in prišlekov, ki zmotijo njun mir. Drugačnega življenja kot poštenega ne pozna. Pol medu meni, pol medu čebelah. Za vse je dosti in vse se vrne, če s požrešnostjo grobo ne posežemo v naravo. Ganljiva, predvsem odlična fotografska pripoved (Fejmi Daut in Samir Ljuma). Čustev in humorja ne manjka. To je povsem drug svet otrok, odraslih in tudi živali. Za odtonek predolg dokumentarec, ki ga začutiš, le živeti ga ne znamo več. Vsaj v naravnosti, poštenosti. Kakšna škoda.

Barbara Jozelj

GLEDALIŠČE GLEJ: NOT DEAD ENOUGH, 30. 9.

Brez Clint, Leeja, Waynea, Cooperja ... morda pa so bili vsi ti igralci v predstavi. Kavbojka, kot si jo lahko privošči le gledališče Glej. Tako žmohna predstava, da ostane gledalec brez besed in ga niti ne zebe, ko jo gleda sedeč na mrzlem jesenskem dvorišču. Kot da bi vse vesterne zmešali v eno predstavo in eno sceno v saloonu. Sicer se ni vse dogajalo v njem, ampak tudi okoli njega.

Pistoliranje in puškarjenje ob zvokih kavbojskih škornjev, trobente, in pa seveda kavbojske glasbe, so gledalce popeljali

na pravi Divji zahod. Kot da bi bili del njega. Celo vonjalo se ga je. Vse kavbojske prvine na enem mestu, ljubezen, nasilje, zlato. Vse tisto, kar je kavboje naredilo to, za kar jih imamo. Razen seveda pomena njihovega imena: kravji fant. Pa vseeno, nepozabno.

Virus, kulture nam ne moreš odvzeti! Gleju se zahvaljujem za podarjeni vstopnici.

Taubi

KINODVOR: SALON PRI ROMY, 3. 10.

Nizozemski film režiserke Mische Kamp je najboljši družinski nizozemski film leta 2019 in je prejel kar nekaj mednarodnih nagrad v kategoriji mladinskih filmov. Predvajanje sicer sodi v okvir Kinobalona, programa, namenjenega otrokom in mladim gledalcem, vendar je vsekakor koristen tudi za odrasle.

Skozi oči najstniške Romy odslikava odnos med njo in babico Stino, pri kateri napreduje demenca, dandanašnji vse pogostejša bolezen starajočega se prebivalstva. Zaradi mamine odsotnosti je deklica primorana ure po šoli prebiti v babičinem frizerskem salonu. Sprva površen odnos med zaposleno

babico in Romy se sčasoma sprevrže v tesno povezanost in skrb. Babico zaradi napredujoče bolezni predstavijo v dom za starejše občane, vendar se Romy odloči, da ji pripravi presenečenje in jo v želji po izboljšanju stanja odpelje na Dansko, kjer je babica preživela mladost.

Iskriva, na momente humorna, pa tudi ganljiva zgodba dobro predstavi elemente bolezni in soočanje z vsemi omejitvami. Vsekakor film, vreden ogleda.

MG

JAZ NISEM ODAVDE, 5. DEL

024
KRALJI
ULICE

»To smo mi, izgubljene duše, mi črne ovce družbe, na katere kažejo s prstom, mi kot večni idealisti sanjamo boljši svet. Mi, ki si upamo spregovoriti, z upanjem kaj spremeniti, a ko se združimo skupaj, smo kot oni,« je razmišljal Krajišnik, medtem ko se je zagledal v sliko neznanega človeka, ki je visela v baru, in popolnoma odtaval v svoj svet.

»Šta si zablenuo stranac?« ga vpraša lastnik. »Ma ništa, evo baš sam razmišljao ko je taj čovjek na slici, al čekaj ... Šta je sa pjesnikom, hoće li se vratiti nazad, htio bi čuti još koju od njegovih pjesama?« »Ma ne daj bože brate, svi imaju punu kapu njegovih umotvora, al kao što vidiš nije daleko otišao,« je bil jasen lastnik bara. Krajišnik se obrne in zagleda pesnika, ki z rokami in glavo naslonjen na šipo okna bulji noter v bar, kot kak otrok, ki bi se zagledal v vitrino trgovine z igračami. »Pa, hm, nisu mu baš nešto te pjesme al ipak bolje to nego slušati o sisama i kurvarluku.« Naenkrat se v njun pogovor vmeša moški srednjih let, ki je vstopil ravno, ko so ven zabrisali pesnika: »Nisi odavde, a? Odakle si?« »Iz Slovenije.« »Stvarno? Odlično govoriš Srpski. Kako je u Sloveniji?« »Ma kako da kažem, nije baš nešto, al moglo bi biti i gore.« »Pa gore nego ovdje stvarno ne može biti.« »Hm, da! Ali znaš kako je u Sloveniji, možeš raditi ko budala, pa nećeš dobiti ni hiljadarku, al možeš i odmarat i uživati i imati socialnu pomoć od skoro 500 eura.« »Sviđa mi se tvoje razmišljanje stranac. Znaš, moj brat

več 20 godina živi u Kanadi i u Americi, ima četiri do pet hiljada dolara mjesečno al nema slobodnog vremena, samo radi, skoro sve potroši za kiriju, hranu, osiguranje, nema baš prijatelja, ne može više sa ženom, ma jebem ti takav život,« doda neznan moš. »Pa i kod vas u Bosni je slično, nema posla, socialne al ljudi se snalaze nekako.« Te besede predramijo moža: »Šta si rekao? Ponovi još jednom molim. Ne razumijem o čemu vi to? Rekao si kod nas u Bosni.« »Da, rekao sam i ... Zar nije to Bosna?« Izraz neznanca je postal rdeč, poln jeze, gneva, kot da bo vsak trenutek eksplodiral. »Ponovi za mnomo, stranac. Došao sam u Srpsku republiku.« Tedaj se vmeša natak: »Ajde Miro, smiri se, šta on zna, došao je iz Slovenije.« »Pa baš zato, e sada će naučiti, jer su oni počeli rat!« Krajišnik šokiran obstane: »Mi? Kakve su to gluposti? Zar nije počeo rat kad je JNA izvela napad na Vukovar?« V njun pogovor se vmeša lastnik: »Nemate pojma obadvojica, rat je počeo kad su Hrvatske paravojske '91 godine napale JNA kasarne, kad su jih ispravocirali.« »Bože, budale obadvojice,« je bil vztrajan Miro. »Počela je Slovenija kad se odcjepila.« »Ali gospodine ...« »Ništa ali ... Sad ponovi jasno i glasno, što sam ti prije rekao. Živjela Srpska republika!« »Ma nemoj me smarati, šta ćeš ti meni govoriti,« se ni dal Krajišnik. »Slušaj Slovenac, nemoj se praviti previše pametan. Ovakve kao ti jedem za doručak, a bolje, da ne pričam, sa kavim budalama

Fedja Ković

sam ratovao četiri godine, jebete.« »E, to je baš nešto, što bi stvarno htio čuti,« odvrne Krajišnik. »Bolje, da ne Janez, vjeruj mi,« je zvenel Miro še bolj nevarno. »Daj mi još jednu rakiju brate i jednu za Slovenca.« »Ne pijem, hvala,« je bil jasen Krajišnik. »Zašto me tako zovete? Mi smo za vas svi Janezi, a?« »Pa zar nisi Slovenac? Ili čekaj, sigurno si iz nekog mješanog braka?« »Jesam mješan, stari mi je sa Pala, a majka iz Makedonije, al da, imate pravo zapravo ja se imam za Slovenca.« »Hm, a kako se prezivaš?« je bil radoveden Miro, ko je ravno ruknil rakijo. »Krajišnik.« »Pffuuuhj!« To je bilo preveč za Mira, zato je pljunil celo vsebine druge rakije, ki si jo je pravkar zli v usta. »Krajišnik? Krajišnik? Pa kakav si to Slovenac, jebo mater svoju?«

Diego Menendes

ZELENA MAČKA

Že dolgo sem jo imel doma med drugimi obeski, vendar je ta na začetku poletja začela izstopati. Lepo sem jo čuval in vsepovsod je bila z mano. Vse do prvega avgusta. Na zelo vroč poletni dan sem se sončil na travi ob Kolpi. Ljudi na tem koncu je na srečo bolj malo. Nekaj jih je v kampu, nekaj jih šotori, večina pa jih pride iz okolice. Po sončenju sem se odpravil proti vodi, tokrat sem vse gumice iz rok namerno pustil pri brisači. Vse, razen zelene mačke. Z oranžno masko vred sem odšel do, ne prvega, ne drugega, ampak tretjega vhoda v vodo. Tretji vhod je bolj odmaknjen od drugih dveh. Ima strm klanec navzdol. Iz vode gleda ven manjši hlood, ki ima namesto stopničk lesene deske, ki so namenjene skakanju. Do danes so še zdržale. No, vsaj ena je. Tako sem se čisto rahlo odrinil na noge s hloda, brez potrebe, da bi veliko škropil. Zelo enostaven vstop. Ta breg je bil vedno nekam skrivnosten, bolj zaseben ter pod vodo temačen. Poln vznemirjenja sem zaplaval proti slapu, kjer je sončeva svetloba. Minila je slaba ura plavanja in potapljanja. Še sprehod po soncu sem naredil, in tik preden smo že skoraj zapustili vas, sem v avtu ugotovil, da je izginila. Čudno, da tega nisem takoj začutil. Seveda sem tekel nazaj in pregledal vsa mesta. Nekaj

mi ni dalo miru, prepričan sem bil, da je izginila pri hloodu pod vodo, kjer je, kot sem omenil, skrajno temačno. Tu se res nihče ne potaplja, z izjemo kakšnega kolpskega mačkona, ki vidi in plava pod vodo.

Z veliko sreče in malo truda sem nadaljeval s potapljanjem, saj ne bi bilo prvič, da bi izgubljeno našel. Ali je res izginila ob vstopu v vodo? Zakaj se mi potem ni to že prejšnjič zgodilo ob bolj sunkovitem odriu? Kasneje sem celo začel razmišljati, da jo je odnesel slap, ko sem blizu njega pod vodo poplesaval z ribami. Mogoče so one kaj opazile? Pomislil sem, da jo je morda le nekdo našel in jo čuva. A najbolj prepričan sem bil in sem še zmeraj, da jo je vzela hladna tema pod hloodom. Na dnu sem si zamišljal, da imam super truper zimzelene oči, ki lahko svetijo pod vodo ter zaznajo predmete, sploh zelene.

Zeleno mačko je vzela zelena Kolpa, si razlagam. Zgrabila jo je in čudežno potegnila vase ... mogoče bo za vedno skrivnost. Vsekakor bom iskal naprej, in četudi je ne najdem, bom našel pa nekaj drugega, novega. Iskati dalje, ne odnehati, to je pomembno.

Jordan Amazon

Izza rešetak:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Sobota, 30. 6.

Žare je od včeraj na trnih. Včeraj zjutraj so mu namreč naročili, da naj spakira, ker bo šel na Dob. Čim sem to slišal, sem pomislil: »Ima Boga!« On pa se obrne k meni in zahteva, da napišem prošnjo, da ga ne premestijo. Debelo sem ga pogledal in se začel smejati. »Si znoru? Komaj čakam, da greš.« Tako je ves dan čakal, dokler mu pozno popoldan paznik ni sporočil, da bo šel šele v ponedeljek. Le kaj se mu je dogajalo v glavi? Z Novim sva ga sicer pripravljala na to, kaj ga tam čaka, a za njegovo glavo ni pomoči. Stalno me je fehtal, da mu zvijem cigareto, medtem ko ima sam kar nekaj škatlic. »Te so za težke čase,« se izgovarja. Komaj čakam, da bo odšel iz sobe. Toda kot

ugotavljam, nisem edini. Tudi pazniki in njegova pedagoginja. Ko poslušam Novega o življenju na Dobu, sem lahko zadovoljen, da nisem tam. Baje je grozno. Kljub temu da se mi Žare gnusi, mu vseeno ne privoščim, da gre tja. Dvomim, da ga bodo sprebrnili, mislim, da bo bolj tepen. Čeprav ... nekje v sebi si želim, da bi šel tudi sam tja za kakšen mesec. Sem mazohist? Ne! Samo firbec me matra. Ampak Novi pravi, da nimam šans, ker tja pridejo le tisti, ki so obsojeni na daljše bivanje v sanatoriju. Pa nič! Žare, srečno pot! Novi je imel danes obisk. Njegova žena je neverjetna. Obisk je imel ob 12h, ona pa je bila že ob 8h pred sanatorijem. Vsake toliko je bil na oknu in sta se drla drug drugemu, čeprav je od našega okna do ulice kar daleč. Ampak ženska je vztrajala. Je to tako velika ljubezen, da meji že na norost? Tudi ona zdaj čaka, da jo pokličejo v sanatorij. Novi je večkratni povratnik in je na tej svoji poti obredel prav vse ustanove po Sloveniji, tako da se človeku na koncu postavi vprašanje: Kam boš šel od tu?

Taubi

INTERVJU: PETRA POLAJŽER, DRUŠTVO EKVATOR

Pogovarjal sem se s Petro Polajžer, ki je prostovoljka v Ekvatorju, društvu za raziskovanje izkušenj kazni zapora.

Kako si se znašla v tem Ekvatorju?

Sem študentka socialne pedagogike in sem na fakulteti opravljala prakso v prevzgojnim domu. Hkrati sem spremljala dogajanje v društvu Ekvator, ki je v času moje prakse prijavljalo projekt v prevzgojnim domu. Društvo me je s svojim delom in idejami tako navdušilo, da sem se vključila. Glede na to, da se ukvarjamo s problematiko zaporov, me je to še bolj pritegnilo.

Kakšno je tvoje delo v društvu?

V bistvu sodelujem na ULCI, kjer se srečujemo oziroma družimo z bivšimi gojenci_kami/zaporniki_cami ali s tistimi, ki so na vikend izhodu iz zapora ali prevzgojnega doma. Poleg tega delujem tudi individualno s tistimi, ki potrebujejo kakšno birokratsko pomoč, spremljanje, pogovor in podobno.

Omenila si ULCO, kaj je to?

To je prostor v podhodu glavne železniške postaje v Ljubljani, kjer se vsako soboto med 18. in 21. uro družimo študenti_ke, prostovoljke_ci in gojenci_ke/zaporniki_ce ter njihovi bližnji. Neformalno druženje, ki pa ima prikrito kar veliko formalnosti, saj na nek način izpolnjuje cilj ali željo, da se osebe, ki so bile na prestajanju kazni, lažje integrirajo nazaj v življenje. To je zelo zanimivo druženje, saj so tja vabljeni vsi, ki jih tematika zaporov vsaj malo zanima.

Koronavirus?

Ja. Ta nam je kar dobro stopil na prste. V planu smo imeli_e kar nekaj projektov, vendar jih nismo mogle_i izvesti ravno zaradi korone. Poleg tega so bili zapori v času korone zaprti, kar je pomenilo, da ljudje niso mogli na vikend izhode. Toda tudi te krize bo enkrat konec in takrat bomo zaživel v polnem zamahu, že komaj čakamo, da prijavimo kakšen nov projekt.

Kako pomagate tistim, ki pridejo iz zapora?

Morda se bo za marsikoga slišalo neumno, vendar najbolj z neko

Foto: Taubi

psihosocialno podporo in druženjem. To počnejo seveda tudi druge organizacije, vendar mi na naše uporabnike_ce ne gledamo z nekim predznakom zapornika_ce, z neko etiketo manjvrednega, nesprejemljivega. To so nam dali_e tudi sami vedeti. Sicer pa, saj smo vsi le ljudje. Takšni ali drugačni, in tega načela se držimo. Zato je tudi zanimivo, da ko pride nekdo na novo na ULCO, ne ve, kdo je študent_ka, kdo prostovoljec_ka in kdo zapornik_ca, in to je tisto, kar jim najbolj pomaga, nam pa daje potrditev, da delamo dobro. Nimamo financ za pomoč, vendar sta že beseda in napotek k financam dovolj in veliko vredna.

Za konec ...

Veliko ljudi me vpraša, če me je kaj strah, ker sodelujem z »nevarnimi« osebami. Tega vprašanja nekako ne razumem, saj menim, da so strahovi in nalepka nevarnosti porojeni v naših glavah in hkrati odraz neke družbene omejenosti. To ni dobro, saj nihče ne ve, kdaj bo sam na tapeti drugih. Takšnih in drugačnih tapetah.

Taubi

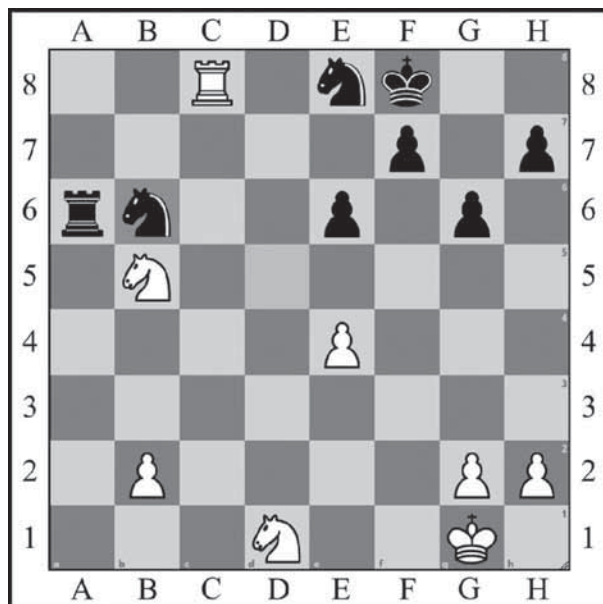
RAZVEDRILO

KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA

Najdi najboljši potek potez za belega.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 30.

026
KRALJI
ULICE

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

SMS, 5. 10. >> Iskren pozdrav vsem kraljem. Vašo revijo vedno celo preberem, saj je super. Ostanite takšni, kot ste. Pohvale za prodajalca #776, ki prodaja pred Mercatorjem v Mariboru.

E-sporočilo, 13. 10. >> Živjo! Najprej bi rada pohvalila vašega prodajalca #744 v Ljubljani, ki mi je s svojim iskrenim nasmehom, prijetnim pogovorom in iskreno prijaznostjo

prodal izvod Kraljev ulice in polepšal dan.

Dragi prodajalec, če to bereš, se ti iskreno zahvaljujem, da si mi polepšal večer, in ti želim vse dobro! In pa hvala vsej ekipi, vsem prodajalcem_kam, ki nam lepšate dneve s svojim trdim delom in čudovito revijo, ki jo vedno z veseljem kupim, le tako naprej!

Foto: Tomi GTS (posthumno)

Mariborska scena:

KEŠ

V vojni in ljubezni je dovoljeno prav vse! Ako takole pogledam, je v obeh veliko resnice in vsekakor tudi laži. Človeka, ki govori samo resnico, bi zelo rad spoznal, prav tako tudi onega, ki samo laže. Jin in jang, slabo in dobro, držita vkup ta planet. Nikoli ne sme popolnoma prevladati eno in vsekakor tudi ne bo. Ta uvod je bil potreben, da boste razumeli, iz kakšnega testa sem. Naredil sem veliko slabega v smislu laganja in raznoraznih goljufivih mahinacij. Cilj vsekakor dobro znan – keš! Keš in samo keš vodi cel svet, torej je tudi mene. Že v otroških letih sem spoznal, da moraš imeti denar, ako hočeš dobro živeti. S poštenim delom bi bolj težko preživel vse, kar sem. Enostavno si ne bi mogel privoščiti popolnoma ničesar. Sranje na kubik je to, dragi moji. In vendar ne obžalujem prav ničesar, saj sem si izpolnil vsako željo. No, kupil sem jo. Ja, kupil sem veliko zaigrane ljubezni in lažnega prijateljstva. Večino časa sem bil med ljudmi, a sem bil pravzaprav sam. Ko se tako ozrem nazaj, in si ne morem kaj, da ne bi pomislil, da je življenje ena velika bedarija. Bedarija že, a zanimivo vsekakor je. Okoli mene se je

pač vedno nekaj dogajalo. Vedno. Moje življenje je bil en sam srčni utrip. Zdaj sem bil na vrhu, a že naslednji trenutek na dnu. Čez čas postane takšno nihanje zelo nadležna zadevščina in preživijo jo le najmočnejši med klošarji. Res je, da umirajo, a umirajo srečni, pa makar so v življenju vse spustili po grlu. Osebnost sem celo malo jezen na vse tiste ljudi, ki so mi s svojimi »prispevki« omogočali pijančevanje, ki mi je vzelo nogo in me skoraj ubilo! Vendar, dragi moji, takrat ko ste me obdarovali s kakim evrom ali dvema, sem vam bil zelo hvaležen, kot le malokdo tak hvaležen zmore bit! Še danes sem vam, saj me oblije prav prijeten občutek ob spominu na tisti čas. Ja, takrat sem živel v Mariboru. Danes sem senca. Sem ostarel klošarček, ki čaka na poziv iz nebes ali pekla. Dragi moji, to je za danes bilo to. Pa ne pozabite, važno je, da uživate v vsem, kar pač počnete.

Goran Šrok - Gogi

GIACOMOV FOTO KOTIČEK: BESEDE, POLNE ZGODOVINE

<https://www.giacomodoni.com/mostra>

Če lahko fotografijo opredelimo kot telo zgodbe, so besede nedvomno njena duša. Odločil sem se zbirati zgodbe, da bi fotografijam, ki sem jih posnel, dal dodano vrednost. Besede M. R. C.-ja so pričevanje življenja v norišnici Cogoletto, z nami deli zgodbo iz njenih kopalnic:

Foto: Giacomo Doni

Kad, turška kopel, skodelica. Večina jih ni znala uporabljati. Niso jih znali uporabljati, ker jih nihče ni naučil, kako se jih uporablja. Naredili so, kar so znali, pa papirja niso imeli. Ko vidim kopalne kadi, se spomnim ... Spomnim se Teresine. Teresina je bila majhna drobna ženska. Ko je prišel čas za obed, smo se vprašali: »Kje je Teresina?« In dovolj je bilo odpreti vrata kopalnice in bila je tam, na tleh. Bila je sključena, majhna in tam je ostala ves dan. Ko je nekdo rekel: »Teresina, pridi jest,« je odgovorila: »Ne, pusti me tukaj, pusti me tukaj.« Ves čas sem jo moral klicati. Nekateri so jo prijeli za roko in pripeljali, drugi so uporabili odločen glas: »Zbudi se, pridi jest!« »Ampak nisem lačna. Ne želim jesti, želim ostati tukaj, želim ostati tukaj.« »Pridi Teresina!« Enkrat, dvakrat in tretjič je prišla. (M. R. C., delavec psihiatrične ustanove Cogoletto)

Giacomo Doni

Prevedel Jean Nikolič

Foto: Giacomo Doni

Foto: Giacomo Doni

Foto: Giacomo Doni

TINTA: ZLATIREPEC 2020

NAGRADA ZA NAJBOLJŠI IZVRNI IN PREVODNI STRIPOVSKI IZDAJI LETA

Podelitev nagrade zlatirepec 2020 za najboljši izvirni in prevodni stripovski izdaji leta se je odvila v soboto, 10. oktobra, v Kinu Šiška. Žirija v sestavi Vojko Urbančič, Tanja Komadina, Igor Prassel, Tomaž Bobnar in Pia Nikolič je nagrado za najboljši izvirni strip leta podelila stripu *Črni plamen: požig Narodnega doma v Trstu*, avtorjev Ivana in Zorana Smiljanića. Najboljši prevedeni strip leta je postala *Bezimena*, avtorice Nine Bunjevca.

Med domačimi avtorji se poleg nagrajencev v branje predlaga tudi že četrti del kratkih eno- ali dvostranskih smešnic Tomaža Lavriča, *Ekstremni športi 4*; biografijo Rudolfa Maistra, *Naš Maister*, Mihaela Glavana in Damijana Stepančiča; partizansko manifestno pesnitev Iztoka Sitarja in Darka Nikolovskega, *Partizan*, ter iz kolača narejeno rusko pravljico *Medved*, Andreja Štularja.

Pia Nikolič

ČRNI PLAMEN: POŽIG NARODNEGA DOMA V TRSTU
(Založba ZRC in Primorski dnevnik)

»Strip je kombinacija izmišljenih oseb in dogodkov ter zgodovinskih dejstev, povezanih s požigom Narodnega doma v Trstu, 13. julija 1920, in je obeležba stoletnice dogodka. Junaka sta izmišljena mlada fanta, Slovenec Josip Furlan in Italijan Giuseppe Pazzi, ki odraščata na realnem zgodovinskem ozadju v Trstu ob začetku dvajsetega stoletja. Skozi njune oči spremljamo Trst, ko je bil še del avstro-ogrske monarhije, naraščajoče napetosti med italijansko in slovensko hrvaško skupnostjo, izbruh prve svetovne vojne in njene posledice, razpad avstro-ogrske monarhije, nastanek nove jugoslovanske države, politična mešetarjenja velikih sil, nastanek in vzpon fašizma, kot vrhunec pa požig doma, ki še danes osuplja z brutalnostjo in histerijo tistega usodnega večera. V tej 'kristalni noči italijanskega fašizma' izpostavljamo manj znane dogodke in usode, ki so spletili tragično prelomnico, po kateri se je vse spremenilo.« Vir: ZRC SAZU

Vir: Založba ZRC in Primorski dnevnik

NEPROFITNA ORGANIZACIJA

ZADRUGA STARA ROBA, NOVA RABA SO. P., POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA PRESELIMO VAS

Nudimo:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNJENJE OBJEKTOV, DEMONTAŽO IN MONTAŽO POHIŠTVA, BELJENJE, PO DOGOVORU
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU

Pokličite 059 010 075 med delovniki od 8.00 do 16.00.

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojene in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI IN PETKI OB 17.00.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- [TURA@KRALJIULICE.ORG](mailto:tura@kraljiulice.org)
- [FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA](https://www.facebook.com/nevidena.lubjana)

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Poglejte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu oktobru zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - društvu LAJKA za hrano za pse in mačke,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografranje,
 - društvu PASJIH BREZDOMCEV za hrano za pse in mačke,
 - podjetju SETI d. o. o. za obrazne higienske maske,
 - društvu ANIMAL ANGELS za kritje stroškov veterinarskih pregledov in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Urejam grobove v Ljubljani.
Tel.: 069 924 752.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 10.00–10.45 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Urejanje vrtov in okolice ter nega palm in oljk. Tel.: 069 924 752.

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

KO SLIŠIM BESEDO COVID,
TAKOJ DOBIM OŠPICE!

JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

EAMES CharlesOrmand - ameriški arhitekt, **LUR** - pripadnik nomadov v Iranu, **MDINA** - mesto na Malti, **SISKEN** - danski ples, **TAIROV** Aleksander - ruski filmski režiser-

1: Txe8+, Kxe8; 2: Sc7+, Kd8; 3: Sxa6.

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajencem pravilno rešene septembske križanke, ki so: Srečko Kolarič iz Zgornje Kungote, Herman Pirš iz Maribora, Jan Stenovec iz Škofje Loke ter Brigita Pavlič iz Ljubljane.

Št. 173

**NOVEMBER
2020**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI TULICE

